

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 27

9 квітня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 27 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Ворошилов О.

Перспективи здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні	5
---	----------

Симоненко О.

Донбас: соціально-економічні й політичні аспекти сьогодення за інформацією ЗМІ.....	13
---	-----------

Законодавча влада	25
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	34
------------------------------	-----------

Політика	39
-----------------------	-----------

Економіка	48
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	55
--	-----------

Президент України В. Янукович підписав Указ про відзначення 22-ї річниці незалежності України

Згідно з документом, уряд зобов'язаний утворити Організаційний комітет з підготовки і відзначення цього свята.

Співголовами Організаційного комітету визначені Прем'єр-міністр України й глава Адміністрації Президента України. Кабінету Міністрів поставлено завдання розробити й затвердити у двомісячний термін план заходів з підготовки і відзначення 22-ї річниці незалежності України.

Відповідно до Указу, план заходів повинен передбачати проведення урочистостей з нагоди Дня Державного прапора України 23 серпня 2013 р. та урочистостей з нагоди 22-ї річниці незалежності України по всій державі за участі представників органів державної влади й громадськості.

Окрема увага в документі приділяється культурно-мистецьким заходам, присвяченим 22-й річниці незалежності України, зокрема проведенню тематичних наукових конференцій і круглих столів, виставок архівних документів і фотоматеріалів, змагань, показу на загальнонаціональних і регіональних каналах телебачення документальних і художніх фільмів, присвячених історії українського державотворення.

Також своїм Указом Президент України доручив забезпечити проведення 24 серпня 2013 р. на честь 22-ї річниці незалежності України святкових феєрверків у Києві, Керчі, Одесі, Севастополі, містах республіканського (в АР Крим), обласного значення.

Міністерство закордонних справ повинно забезпечити організацію закордонними дипломатичними установами України заходів з відзначення цього свята (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 8.04).

Президент України В. Янукович підписав указ про помилування

Президент України В. Янукович підписав указ про помилування шести засуджених, у тому числі экс-міністра внутрішніх справ України Ю. Луценка й экс-міністра охорони навколишнього природного середовища України Г. Філіпчука.

Відповідні пропозиції главі держави внесла Комісія при Президентові України у питаннях помилування.

Як відомо, з ініціативи Президента в Україні відбувається реформування кримінального й кримінально-процесуального законодавства, спрямоване на гуманізацію правових норм і зменшення кількості осіб, що утримуються під вартою.

Нагадаємо, що з проханням про помилування Ю. Луценка до Президента України звернулася уповноважений Верховної Ради з прав людини В. Лутковська.

Також щодо помилування экс-міністра внутрішніх справ до глави держави звернулася наглядова місія Європейського парламенту у складі П. Кокса та А. Квасневського. Це звернення підтримала дружина Ю. Луценка І. Луценко. «Щиро вдячна президенту П. Коксу та президенту А. Квасневському та підтримую їх у гуманітарній місії відносно мого чоловіка», – зазначила вона.

До Президента України також надійшло звернення Г. Філіпчука з проханням про його помилування.

Екс-міністр внутрішніх справ Ю. Луценко переконаний, що звільнення його з в'язниці є визначним кроком щодо стабілізації української політики, демократії та євроінтеграції. Про це він сказав після зустрічі з головою представництва ЄС в Україні Я. Томбінскі й послом США в Україні Дж. Тефтом, передає УНН з посиланням на 5 канал. «Я не переоцінюю значення для України персони Ю. Луценка, але є дуже визначним крок зі звільнення Луценка для стабілізації української політики. Для стабілізації української демократії і стабілізації наших європейських перспектив. ...Відтак формальний прецедент звільнення Луценка, а дай бог – і Юлії Володимирівни,

стане чинником відновлення нормальної політики в цій країні», – зазначив экс-міністр.

Звістка про помилювання Ю. Луценка й Г. Філіпчука позитивно сприйнята не лише в Україні, а й за кордоном. Зокрема, представник Європейського Союзу в закордонних справах і політиці безпеки К. Ештон і європейський комісар з питань розширення Європейського Союзу та європейської політики сусідства Ш. Фюле вітають помилювання экс-міністра внутрішніх справ Ю. Луценка й экс-міністра охорони навколишнього середовища Г. Філіпчука. На думку Ш. Фюле і К. Ештон, таке рішення є важливим кроком української влади у вирішенні проблем, що стосуються виборчого правосуддя. ЄС очікує від України подальшого вирішення справ, у яких, на їхню думку, присутнє виборче правосуддя, і запобігання повторенню такого, а також комплексної судової реформи відповідно до європейських стандартів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 7.04; *Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.04; *МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 8.04).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. іст. наук

Перспективи здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні

В Україні вже давно усвідомлюють необхідність проведення адміністративно-територіальної реформи, без якої неможливе дієве місцеве самоврядування. Про це говорять і політики, і прості українці.

Перші проекти адміністративно-територіальної реформи створювали ще за президентства Л. Кравчука.

Трохи більше року тому в Україні знову заговорили про потребу здійснення адміністративно-територіальної реформи: наприкінці 2011 р. до Верховної Ради різними суб'єктами законодавчої ініціативи було внесено пакет документів, які стосуються майбутньої адміністративно-територіальної реформи. Головним з них, безумовно, є законопроект «Про об'єднання територіальних громад», який, власне, і мав стати стрижнем цієї реформи, замінивши собою значну частину положень чинного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Слід зазначити, що цей документ досить жорстко критикувався рядом вітчизняних ЗМІ. Так, оглядач «Української правди» зазначає, що «вже в тексті пояснювальної записки до закону задекларовано, що переважна частина нових громад, утворених унаслідок територіальної реформи, за чисельністю й територією відповідатимуть районам, що існували в УРСР до адміністративної реформи 1954–1960 років. Отже, фактично повертається сталінський територіальний устрій». Звертається увага й на те, що, згідно з цим законопроектом, середня чисельність сільської громади становитиме 9 тис. осіб, що включатиме в себе 16 населених пунктів. Водночас подібна уніфікація слабо співвідноситься з Європейською хартією місцевого самоврядування.

Критикується і форма розподілу субвенції для новоствореної громади. Вона ділиться між громадами пропорційно площі й населенню в рівних долях. Тобто маленька громада, що розміщується на великій площі, може одержати більше, ніж густонаселена на невеликій площі. «Яка логіка такої формули, сказати дуже важко», – резюмує оглядач УП.

Зазначається також, що в законопроекті закладено внутрішню суперечність: стверджується, що він не стосується соціально-трудової сфери й одночасно передбачає економію коштів від скорочення адмінперсоналу. Шляхи вирішення суперечності ніяк, навіть програмно, не вказано.

Наголошується і на тому, що від процесу зовсім усунуто діючі органи місцевого самоврядування – обласні та районні ради.

Слід зазначити, що останнім часом робота в цьому напрямі значно активізувалася. Зокрема, 14 березня поточного року в Києві на розширеному засіданні правління Всеукраїнської

асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» було презентовано й підтримано проект Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Цей знаковий для подальшого розвитку територіальних громад документ було розроблено спільно фахівцями Адміністрації Президента України, Мінрегіонбуду, експертами Ради Європи і фахівцями Асоціації міст України.

Учасниками зібрання стали понад півсотні міських голів, а також міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г. Темник. Він наголосив, що «вирішення проблем регіонального розвитку, становлення місцевого самоврядування і вдосконалення відносин центральної влади з регіонами є пріоритетними напрямками роботи Мінрегіону. Їх реалізація залежить насамперед від інституційного й правового поля, необхідного для розробки й запровадження державної регіональної політики, чіткого розподілу функцій і координації діяльності державних органів керування різного рівня у сфері територіального розвитку». Важливою складовою регіонального розвитку міністр назвав формування спроможного й самодостатнього самоврядування.

Як зазначила секретар Київради Г. Герега, «це об'ємний змістовний документ (проект Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної влади в Україні), який є дороговказом до реформування системи... Це не станеться ні за рік, ні за два роки, тому що в цій Концепції дуже багато враховано змін до законів».

Зазначимо, що реформування місцевого самоврядування за Концепцією АМУ передбачає:

- визначення повноважень органів місцевого самоврядування;
- удосконалення механізмів здійснення населенням контролю за органами місцевого самоврядування;
- визначення на законодавчому рівні якості адміністративних і соціальних послуг місцевої влади;
- утворення об'єднаних територіальних громад;
- утворення виконавчих органів обласних і районних рад;
- визначення чітких меж кожної адміністративно-територіальної одиниці.

Уже 21 березня на Раді регіонів за участі Президента В. Януковича було представлено проект реформи органів місцевого самоврядування, розроблений Кабінетом Міністрів, що передбачає адміністративно-територіальну реформу країни. З цього 13-сторінкового документа випливає, що старт реформи планувався ще в минулому році – перший етап, названий підготовчим, розрахований на 2012–2014 рр., другий – етап впровадження – на 2015–2017 рр. На практиці робота може затягнутися, розробники розглядають продовження термінів до 2020 р., зазначила в бесіді із журналістами радник Президента М. Ставнійчук. За її словами, «більшість територіальних громад не в силах ефективно здійснювати покладені на них зобов'язання... Дотаційність місцевих громад становить 70 %... Це критична межа, за якою посліднують необоротні наслідки. Якщо ми не поміняємо Конституцію в цій частині, то, за нашими підрахунками, 70 % видатків з державного бюджету вже через п'ять років будуть спрямовані на місцеві громади».

Пропонується визначити три рівні адміністративно-територіальних одиниць (АТО) – громади, райони, регіони. В останній рівень, як і нині, буде включено області, Автономна Республіка Крим, Київ і Севастополь.

Одна з головних пропозицій – коригування системи оподаткування. У рамках реформи буде збільшено кількість податків і зборів, які перераховуються до місцевого бюджету, сказав Президент В. Янукович. У Концепції їх список не уточнюється – лише сказано, що йдеться про «податки і збори, які за своєю природою пов'язані з територією цієї адміністративно-територіальної одиниці». На цю категорію зборів не розповсюджуватимуться податкові пільги, що встановлюються рішенням центральних органів влади, підкреслюється в Концепції. Водночас у суб'єктів господарювання з'явиться механізм зниження податкового навантаження в результаті переговорів з місцевою владою. «Податкові пільги можуть встановлюватися тим органом місцевого самоврядування, до бюджету якого перераховується цей податок», - говориться в документі. Крім того, місцеві ради матимуть можливість

збільшувати податки для покриття дефіциту місцевого бюджету. Для цього «істотно розширюються права органів місцевого самоврядування щодо визначення податкової бази й регулювання ставок оподаткування».

Передбачається, що місцевий бюджет повинен покривати витрати на виконання органами самоврядування «власних повноважень» (цей термін у Концепції розкривається як «вирішення питань місцевого значення»), а з держбюджету фінансуються «делеговані» повноваження («передані державою»). Заохочується пошук місцевою владою альтернативних джерел коштів. «Потрібно використовувати механізм випуску муніципальних облігацій, державно-приватне партнерство, гранти», – пояснив віце-прем'єр О. Вілкул.

Розподіл повноважень між вертикаллю виконавчої влади та органами місцевого самоврядування буде переглянуто, поінформував заступник глави Адміністрації Президента С. Ларін. «У губернаторів не з'явиться нових повноважень. Навпаки, функції і повноваження органів місцевого самоврядування буде посилено». Він додав, що на виконкоми місцевих рад буде покладено також частину функцій територіальних управлінь центральних органів виконавчої влади.

Утім, не зовсім зрозуміло, як деклароване Концепцією посилення позицій органів місцевого самоврядування узгоджується з пропозицією передати районним й обласним державним адміністраціям функції контролю за діяльністю місцевих рад. Зокрема, у Концепції зазначається, що «за адміністраціями закріплюється нагляд за законністю рішень органів місцевого самоврядування з правом їх зупинки з одночасним зверненням до суду». При цьому місцеві ради буде позбавлено права ухвалювати рішення про недовіру главам відповідних адміністрацій.

Президент України В. Янукович запропонував реформувати систему місцевого самоврядування і виконавчої вертикалі у найближчі п'ять-сім років, оскільки «нинішня система суперечить європейській хартії місцевого самоврядування». Насамперед він пропонує взятися за концепцію оподаткування і фінансування регіонів, а також повноваження виконавчої

вертикалі та органів місцевого самоврядування. При цьому, власне, безпосередньо адміністративно-територіальна реформа буде впроваджуватися вже після 2015 р.

Президент також зазначив, що необхідно розпочати широку дискусію навколо напрацьованого проекту Концепції реформи місцевого самоврядування. «Вважаю за необхідне розпочати на всіх рівнях широку дискусію навколо напрацьованого проекту Концепції реформи місцевого самоврядування, забезпечити врахування всіх пропозицій, що будуть висловлені нашими співгромадянами», – наголосив В. Янукович.

У свою чергу Прем'єр М. Азаров зазначив, що ідея такої реформи часто вороже сприймається населенням. «Спроби провести її робилися не раз. Р. Безсмертний (віце-прем'єр з питань адмінреформи у 2005 р.) ледве втік з клубу (у Макарівському районі Київської області), коли намагався розповісти людям, якою вона йому бачиться», – нагадав Прем'єр.

Поки що не ясно, наскільки істотним буде перегляд кордонів територій. Пам'ятаючи про народні протести, які заблокували попередні спроби АТР, представники влади вкрай обережно висловлюються з цього приводу. «У нас “реформа” вважається словом з негативним значенням – почалася реформа, і відразу пішли справи гірше. Тому потрібно, щоб люди прийшли до необхідності зміни меж об'єднання районів», – заявив заступник глави Адміністрації Президента С. Ларін. «Я підкреслю, що про початок АТР поки що не йдеться. Ще не склалися умови для неї, у тому числі економічні й соціальні. Але в далекій перспективі – так, вона потрібна», – доповнила його М. Ставнічук.

Утім, судячи з Концепції, перспектива АТР не надто й віддалена – її проведення заплановано на 2015–2017 рр. «Терміни ще можуть зрушуватися», – зазначила М. Ставнічук.

Як впливає з документа, без перегляду кордонів районів не обійдеться. «Територія АТО є нерозривною, анклав та ексклави не допускаються», – підкреслюється в Концепції. Тим часом в Україні є 88 таких АТО.

З Концепції випливає, що її автори хотіли б провести більш істотний перегляд кордонів базових АТО. «Територія АТО виз-

начається на основі доступності послуг швидкої допомоги в небезпечних для життя випадках і пожежної охорони – час (прибуття) не повинен перевищувати 20 хв», – ідеться в документі.

Ще один критерій, що ставить під сумнів нинішній територіальний устрій країни, – рекомендація, щоб адміністративний центр АТО був «максимально наближений до її географічного центру», що нині часто не дотримується. «Але директивного перегляду за рішенням Києва, без урахування думки громади, не буде», – запевнив С. Ларін.

Як наголошує міський голова Вінниці В. Гройсман, «середня ланка держапарату не в захваті від реформи, але надії на подолання їхнього спротиву додає позиція Президента України». Він додає, що для реалізації таких змін «потрібна політична воля». За словами мера, місцева влада з нетерпінням очікує на таке рішення, що дасть старт реформі на місцях. До того ж це буде крок до обіцяного Україною виконання Європейської хартії місцевого самоврядування. «Реформа місцевого самоврядування є базовою для формування сильної держави, – вважає В. Гройсман. – Територіальні громади повинні бути самодостатніми. Для цього потрібно надати більше повноважень на місця, враховуючи зміну підходів до формування місцевих бюджетів. Територіальні громади повинні мати фінансові інструменти, достатні для того, щоб вирішувати завдання власного розвитку. Та країна є успішною, у якій сильне місцеве самоврядування. Гарний приклад – сусідня Польща, де реформа місцевого самоврядування відбулася ще наприкінці 1990-х років. І сьогодні ця країна розвивається дуже динамічно».

Практично всі погоджуються з тим, що головним у реформі має стати радикальна зміна системи формування бюджету. Лише тоді, коли бюджет села, селища, міста стане пріоритетним, порівняно із загальнодержавним бюджетом, можна буде стверджувати, що система працює на людину, а не сама на себе.

Водночас народний депутат України, перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету О. Калетник вважає, що у 2013 р. уряд знову має намір боротися з дефіцитом бюджету за рахунок місцевих громад. Тому розмови

про необхідність перекинути бюджетну піраміду і, нарешті, сформуванню головної кошторис країни від низу до верху із застосуванням певних нормативів на одного жителя, як це робиться в розвинутих країнах, поки залишаються лише розмовами, заявила народний депутат. «Ефективна децентралізація бюджету можлива тільки за умови проведення адміністративно-територіальної реформи, – переконана О. Калетник. – Потрібно збалансувати повноваження щодо отримання доходів і здійснення видатків. Реформу потрібно здійснити таким чином: передати місцевим радам фінансовий ресурс не лише на утримання фактичної мережі бюджетних закладів, а обов'язково залишити кошти на розвиток».

Вона вважає, що в нинішніх умовах, коли до реалізації адміністративно-територіальної реформи ще не приступили, ситуацію можна змінити, коли бюджет поточного року переглядатимуть за підсумками I кварталу. «Переконана, що ми маємо переглянути розподіл субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій, яка цього року передбачена в розмірі 6 млрд грн. Але ж Конституція і Бюджетний кодекс гарантує кожній громаді однакове право на отримання загальнодержавних фінансових ресурсів задля свого розвитку, тобто згідно з законом має діяти принцип справедливого розподілу. Вінниччині, як відомо, від розподілу цієї субвенції нічого не дісталось. Тому я – як народний депутат – ініціюватиму перегляд розподілу коштів капітальних видатків щодо регіонального розвитку на користь Вінниччини», – запевнила О. Калетник.

У свою чергу народний депутат С. Кілінкаров побоюється, що «все зведеться до поглинення більшими регіонами менших, до скорочення місцевих рад і зникнення з карти країни багатьох сіл і селищ. Адже завдання реформи – зекономити бюджетні кошти».

Загалом же аналіз суспільних настроїв демонструє, що треба докорінно змінити всю філософію і підходи до державного керування і місцевого самоврядування. Адже за останні два десятиліття змінився і економічний устрій, і політична система. Але система державної влади й територіального устрою

фактично залишається радянською. Крім того, сучасний стан адміністративно-територіального устрою не відповідає Конституції України та потребам громадян, а органи місцевого самоврядування не мають самостійної політичної ваги. Наприклад, європейська модель заснована на мінімальних витратах на бюрократичну систему й максимальній співпраці з громадським сектором.

Багато хто вважає, що головна проблема була й залишається в тому, що жодна з владних команд за майже 22 роки незалежності не замислювалася над тим, що основним у справі здійснення адміністративно-територіальної реформи має стати робота з мешканцями, соціологічні дослідження, вивчення громадської думки і відповідне її формування. Крім того, законопроект на цю тему має бути продуктом широкого обговорення в органах місцевого самоврядування, експертному середовищі, ЗМІ.

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ, канд. політ. наук

Донбас: соціально-економічні й політичні аспекти сьогодення за інформацією ЗМІ

Донбас – один з найбільш промислово розвинутих регіонів України. За результатами дослідження, уперше проведеного Інститутом економічних досліджень і політичних консультацій і Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення Держінвестпроекту, Донецька область, разом з Харківською і Львівською, цього року увійшла до трійки найбільш інвестиційно привабливих регіонів країни.

Рейтинг розраховувався на підставі 18-ти факторів. Зокрема, враховувалася забезпеченість регіонів природними й трудовими ресурсами, географічне розташування, інфраструктура, виробничі можливості, відкритість й ефективність місцевої влади, легкість адміністративних процедур, корупційна складова. Також враховувався попередній досвід залучення інвестицій.

«Це молодий інструмент аналізу. Ключова ідея – оцінити якісні й кількісні характеристики регіонів з позиції інвесторів. Ми не говоримо про конкурентоспроможність регіонів, ми не оцінюємо інвестиційний клімат у цілому. Ми не говоримо про очікування майбутніх інвесторів, але ми говоримо про оцінку підприємців, які вже вклали гроші в нашу країну, у наші регіони», – зазначив керівник Інституту економічних досліджень і політичних консультацій І. Бураковський. Високий рейтинг Донецької області пояснюється, крім іншого, міцними позиціями в категорії «жорсткі фактори»: індекси природних, трудових і інфраструктурних ресурсів, зміна яких малоімовірна і в короткостроковій, і в середньостроковій перспективі.

Сприятти надходженню інвестицій у регіон намагається його керівництво. За словами голови Донецької облдержадміністрації А. Шишацького, у Донецькій області оновлено базу інвестиційних проєктів і пропозицій (включено інформацію про 147 проєктів підприємств області), вільних земельних ділянок для реалізації інвестиційних проєктів на території області (включено інформацію про 285 земельних ділянок площею 4,6 тис. га), а також об'єктів незавершеного будівництва, які можуть бути використані для реалізації інвестиційних проєктів (включено інформацію про 60 об'єктів загальною оцінною вартістю 425 млн грн).

За словами губернатора, для підвищення інвестиційного іміджу регіону за участі області проведено 57 виставкових заходів, у тому числі шість – за кордоном, п'ять – у межах України, 32 – на території області. Найбільш знаковими з них А. Шишацький вважає V Міжнародний інвестиційний саміт, виставку «Інвестиції. Інновації. Розвиток», XII Міжнародну спеціалізовану виставку вугледобувних і переробних технологій та обладнання «ВУГІЛЛЯ/МАЙНІНГ-2012», спеціалізований форум «Промисловий тиждень», форум «Індустрія інформаційних технологій», II Міжнародний форум «Екологія промислового регіону», Міжнародний енергетичний форум, універсальну виставку-ярмарок «Євро регіон Донбас-2012».

Губернатор зазначив, що Донецький регіон стає дедалі привабливішим для закордонних інвесторів. «Наш регіон –

найбільший промисловий центр України, який забезпечує понад 20 % промислового виробництва країни. Ми стабільно займаємо перше місце серед регіонів України з експорту товарів з часткою 22 % загальнонаціонального експорту. Ми входимо в першу п'ятірку регіонів з імпорту – понад 5 %», – наголосив А. Шишацький. За словами губернатора, основні напрями розвитку регіону він вбачає у впровадженні інноваційних технологій у виробничі процеси. Зокрема, під час зустрічі губернатора з міністром енергетики Бельгії П. Магнето йшлося про енергозбереження і переробку промислових відходів. На зустрічі ж з міністром економіки бельгійського регіону Валлонія Ж.-К. Марку губернатор обговорив перспективи розвитку так званих депресивних районів, у яких закриваються великі підприємства. Керівники Донецької області налагоджують зв'язки і з німецькими політиками. «За підсумками зустрічі з керівниками земель Баден-Вюртемберг (Штутгарт) і Північний Рейн (Дюссельдорф) Донецька облдержадміністрація готує міжрегіональні договори про співпрацю», – повідомив губернатор.

На переговорах А. Шишацького з власником компанії Jan De Null Group обговорювалися інвестиційний клімат Донбасу й стратегії інвестування французької компанії в економіку України, а також роль Донбасу як потужного майданчика для проведення повномасштабних міжнародних форумів і конференцій регіонального, загальнонаціонального й міжнародного масштабів. За підсумками цього візиту в область повинні прийти передові технології і дешеві кредити європейських банків, зокрема, на реалізацію екологічних проектів щодо Азовського моря і розширення Маріупольського торгового порту. «Розглядалися проекти у сфері енергетики, екології, енергоощадних технологій, вітроенергетики, очищення води, очищення територій. Відбулися зустрічі з представниками великого бізнесу... Нам (бізнесу й комунальному господарству) потрібні і передові технології, і дешеві кредити Євросоюзу, і гранти на розвиток програм екологічних проектів», – сказав А. Шишацький.

Один з важливих проектів, під які можна залучити європейські інвестиції, є модернізація насосів підйому

для головної питної артерії Донбасу – каналу Сіверський Донець – Донбас. Зацікавленість цим проектом виявив Європейський інвестиційний банк. «Проект заміни обладнання насосних станцій каналу прорахований, опрацьований. КП “Вода Донбасу” може претендувати на отримання кредиту із зрозумілим терміном окупності та зрозумілими механізмами повернення... Ми досягли домовленостей, що в наступний свій приїзд ми надамо цьому інвестиційному банку коротку презентацію цього проекту для можливого залучення кредитного ресурсу», – сказав губернатор. У цілому, за повідомленнями ЗМІ, ця зустріч отримала позитивні оцінки міжнародних й українських експертів.

Водночас аналіз матеріалів ЗМІ говорить про те, що разом із залученням у соціально-економічний розвиток Донеччини іноземних інвестицій перед керівництвом області постає завдання з оптимізації використання бюджетних коштів, які спрямовуються в регіон.

Також ЗМІ відзначають, що сума «вливань» у Донецьку область у 2012 р. виявилася рекордно високою, причому настільки, що регіон вийшов у лідери за обсягами поглинання бюджетних коштів. При цьому отримує Донбас з держбюджету майже вдвічі більше, ніж відраховує. За даними парламентського Комітету з питань бюджету, у 2012 р. Донецька й Луганська області отримали з держбюджету дотацій, субсидій і субвенцій на загальну суму 16,2 млрд грн (Донецька – 10,9 млрд грн, Луганська – 5,3 млрд грн). Причому Донеччина є першою за цільовими надходженнями, тобто такими, які виділяються на виконання певних робіт і послуг. Як зазначив з цього приводу заступник голови фракції Партії регіонів у минулій Верховній Раді В. Зубанов, пояснюючи причини нерівномірного розподілу коштів на розвиток територій у Держбюджеті на 2013 р., «Донецька область має свою специфіку, як і Луганська. Ну, наприклад, екологія. Щось треба робити. Потім вода. Води практично теж зовсім немає. І те, що там були канали, вони прийшли у занепад, і там теж щось треба робити». За його словами, люди там практично не живуть, «вони переїжджають або в Центральну

Україну, або в Західну, або в Одесу, до Києва». «Тому екологічно там не можна жити, там люди ніколи не жили, тільки коли підприємства там стали розвиватися – вугілля, метал і все таке. Тому що природа там така. Плюс населення в Донецькій і Луганській областях більше за кількістю», – додав В. Зубанов.

Утім, оглядач ZN.UA Є. Шибалов, проаналізувавши цю ситуацію, звернув увагу на те, що кошти, виділені державою на вирішення проблем регіону, не дали відчутного результату. «Гігантські бюджетні виплати, які нібито призначалися для вирішення актуальних проблем регіону, головну проблему обійшли стороною. Наприклад, базовою проблемою Донбасу було й залишається водопостачання. Воду доставляють за сотні кілометрів каналом Сіверський Донець – Донбас, але в мережах при транспортуванні втрачається... 50,3 % води. Це частково включено у відпускні ціни, тобто впливає і на гаманець кожної родини, і на бюджети корпорацій, міст, підприємств. І, зрозуміло, спричиняє відповідні зміни цін на інші комунальні послуги – опалення і квартплату. Питома вага зношених мереж також стабільно зростає: за останні чотири роки кількість трубопроводів, стан яких характеризується як аварійний, зросла з 46 % до тих же 50 %.

Екологічна ситуація не покращилася ні на йоту. При цьому й система охорони здоров'я, яка перебуває в стадії перманентного реформування, не може зі 100-відсотковою надійністю гарантувати допомогу в разі потреби.

Остаточо розвіює ілюзію той факт, що податкові збори у 2013 р. заплановані практично на рівні минулого року – 27,68 млрд грн проти 27,61 млрд грн, тобто навіть фіскальне відомство, тверезо оцінюючи ситуацію, прориву не очікує».

Неефективне використання бюджетних коштів на тлі спричиненого світовою економічною кризою уповільнення економічного розвитку призвело до скорочення виробництва в регіоні. Так, за даними губернатора А. Шишацького, найбільше скорочення виробництва відбулося в металургійному комплексі – на 15,0 %, виробництві коксу, продуктів нафтопереробки – на 9,5 %, питома вага яких у загальнообласному обсязі реалізованої промислової продукції становила 44 %.

В агропромисловому комплексі в усіх категоріях господарств виробництво валової продукції сільського господарства в постійних цінах 2010 р. зменшилося на 5,8 %, валовий збір зернових і зернобобових культур скоротився на 28,1 %. Зовнішньоторговельний оборот товарами скоротився на 12,6 %, у тому числі експорт – на 17,9 %.

Водночас вдалося зберегти позитивну динаміку у вугільній промисловості (приріст 10,3 %), хімічній і нафтохімічній промисловості (6,0 %), целюлозно-паперовому виробництві, видавничій діяльності (2,2 %). Реалізація на забій худоби й птиці в живій вазі збільшилася на 4,4 %, виробництво молока – на 1,7 %, імпорт збільшився на 5,4 %. Зберігається позитивне сальдо зовнішньоторговельного обороту – 8,9 млрд дол. США.

Незважаючи на збереження в ряді напрямів господарювання позитивних тенденцій загальна соціально-економічна ситуація на Донеччині викликає занепокоєння у представників партії влади. У світлі останніх подій, а саме: затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр., під час конференції Донецької об'єднаної партії регіонів, яка відбулася 30 березня, мер Донецька, «регіонал» О. Лук'янченко, заявив, що реформи, які ініціюються Президентом і реалізуються Кабміном, приносять розчарування населенню і викликають недовіру в населення до влади. «Промахи й труднощі в економіці, повільні результати реформ приносять розчарування населенню і недовіру до влади. Зменшуються ряди наших прихильників», – заявив мер, додавши, що «прийняті центром окремі рішення безпосередньо іноді шкодять територіальним громадам міст і селищ». Він навів і приклад: із 90 днів I кварталу 2013 р. державне казначейство 50 днів «не оплачувало рахунки життєдіяльності міст, селищ і сіл». «За цим долі й добробут наших людей. Через прорахунки центру страждають люди в нашому регіоні», – сказав О. Лук'янченко.

Мер Донецька також закликав однопартійців не розслаблятися, активізувати роботу. «Ця конференція відбувається в умовах зростаючої політичної боротьби. Опозиційні сили активізувалися і намагаються взяти реванш. Розслаблятися не

можна, боротьба за голоси почалася і не припинялася. На перший план повинна вийти ідеологічна робота та організаційна. Необхідно підвищити відповідальність кадрів усіх рівнів», – зазначив О. Лук'янченко.

Та попри всі ці застороги, в експертів переважає міркування, що через неефективність дій влади для опозиції комфортними стають усі регіони країни, у тому числі й Схід України. Про це в інтерв'ю «Главкому» заявляв і віце-спікер парламенту, представник ВО «Свобода» Р. Кошулинський. Він зазначив, що «Свобода» має намір приділяти Східному регіону більше уваги. «Вони собі не уявляли, що “свободівці” можуть поїхати в Луганськ і Донецьк і спілкуватися з людьми, Це була закрита зона, куди ніхто не мав права їздити. І ніхто не їздив. Але ми будемо їздити, і люди нас нормально сприймають, бо побачили, що “свободівці”... зі сприйнятливими ідеями», – розповів Р. Кошулинський.

Також опозиція вирішила звернутися до донеччан з порадами, як зберегти рідну українську мову (21 лютого в Україні відзначався День рідної мови). Близько 10-ти активістів ВО «Свобода» провели акцію з роздачі листівок з відозвою до освітян, студентів, школярів і їхніх батьків. У відозві, автором якої є І. Фаріон, розповідається про гуманітарну політику радянської і теперішньої влади, а також шляхи подання наслідків такої «діяльності». «Наше невідступне й послідовне прагнення жити своєю МОВОЮ і наснажуватися власною ІСТОРІЄЮ зробить нас нездоланими й непереможними», – говорить у зверненні.

До того ж А. Яценюк заявив, що опозиція розпочинає проводити в різних регіонах України народні віче й піднімати людей на боротьбу з владою. 12 березня глави парламентських опозиційних фракцій – «Батьківщини», УДАРу і «Свободи» – заявили про те, що з 14 березня в Україні стартує Всеукраїнська акція протесту опозиції «Вставай, Україно!» проти діючої влади. Відголосок опозиційної акції «Вставай, Україно!» був відчутний і в Донбасі, але на цей заклик цей регіон відреагував специфічно. Зокрема, на засіданні ради Союзу порятунку Донбасу, Союзу ошуканих вкладників та інших

громадських рухів було прийнято рішення про початок проведення ряду акцій-мітингів «Вставай, Донбас!» і зустрічей з мешканцями міст, сіл і селищ Донецької області з метою об'єднання людей для спільної боротьби за свої порушені права і відсторонення влади.

20 березня біля входу в Донецький обласний апеляційний суд у цивільних справах відбувся мітинг протесту мешканців Донбасу. Як заявив організатор акції Д. Верзілов, «сьогодні в рамках акції “Вставай, Донбас!” ми провели перший знаковий мітинг під апеляційним судом Донецької області. Знаковий тому, що він символізує початок кінця влади В. Януковича в Донбасі. Тому що влада, “приватизувавши” суди, міліцію і прокуратуру, відкрила ящик Пандори не тільки для народу, не тільки для опозиції, а й для себе. Тому що початок об'єднання жителів Донбасу в боротьбі проти судового свавілля – це початок кінця “регіоналів”! Наступний крок у нашій боротьбі – захист прав працюючих людей і трудових колективів. За час правління “регіоналів” у Донбасі було закрито два донецькі хлібозаводи. У результаті проведення мітингів і страйків права співробітників цих підприємств нам вдалося відстояти – ми домоглися виплати зарплат у повному обсязі. Несправедливість є також і по відношенню до працюючих людей на ПАТ “Донбаскабель”. Підприємство заборгувало співробітникам уже понад 4 млн грн. Люди змушені працювати безкоштовно, за копійки».

Уже наступного дня, 21 березня, організатори акції «Вставай, Донбас!» разом з робітниками заводу «Донбаскабель» провели мітинг-страйк з вимогою відновити законні права співробітників підприємства і виплатити людям їхні зароблені гроші. У результаті було прийнято рішення висловити недовіру голові профспілки й директору заводу. «Наш сьогоднішній мітинг у рамках акції “Вставай, Донбас!” довів, що, якщо влада й надалі покриватиме злочини й злочинство директора “Донбаскабеля”, робітники піднімуться на боротьбу і відстоюватимуть свої права на площах», – заявили організатори акції.

31 березня на центральній площі Донецька відбувся наступний мітинг у рамках акції «Вставай, Донбас!». У мітингу взяли участь понад 150 осіб, представників різних громадських організацій і політичних партій. У результаті учасники мітингу одногolosно підтримали резолюцію такого змісту: «16 січня 2013 р. Донецька обласна рада ухвалила рішення про погодження проекту угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Юзівська. Цим рішенням влада, навіть не поцікавившись думкою народу, дала згоду іноземній фірмі “Шелл” на видобуток сланцевого газу в нашому рідному Донбасі. Цим рішенням нашу область перетворили на полігон для випробувань технологій гідравлічного розриву пласта... Учені-екологи одногolosно заявляють про незворотні наслідки видобутку сланцевого газу в Донбасі, який і так лідирує з онкології та інших захворювань і є зоною екологічного лиха. Під час видобутку сланцевого газу використовується суміш прісної води, піску і високотоксичних хімікатів. Для кожної свердловини потрібно понад 19 млн л води, а цього вистачило б для забезпечення потреб тисячі жителів протягом року. Під час кожного гідророзриву під землю закачується від 80 до 300 т токсичних хімікатів, враховуючи летючі органічні сполуки, нафтопродукти й радіоактивні елементи, які, вивільняючись із-під землі, потрапляють на поверхню. Частина з них випаровується, частина зберігається у відстійниках води із Сіверського Дінця, який є джерелом питної води для п'яти областей України та Росії. Отже, під час видобутку сланцевого газу будуть заражені останні запаси питної води! У розвинутих країнах Заходу, у таких як Німеччина, Франція, США, влада заборонила видобуток сланцевого газу через важкі екологічні наслідки... І якщо сьогодні ми не об'єднаємося в боротьбі за свої права, не зупинимо це беззаконня і не доб'ємося введення мораторію на видобуток сланцевого газу, на Донбас чекає страшна екологічна катастрофа! Знаючи це, ми, жителі Донбасу, представники громад міст, сіл і селищ, звертаємося до Президента й до Прем'єр-Міністра України з вимогою накласти мораторій на видобуток

сланцевого газу в нашому регіоні й не допустити нового газового Чорнобиля в Україні».

Варто зазначити, що мітингувальники тримали в руках прапори України та ВО «Свобода». «Ми вимагатимемо повної заборони видобутку сланцевого газу в Донбасі, скасування грабжницького й непідйомного для більшості людей підвищення цін і тарифів, захисту законних прав і соціальних гарантій працюючих людей і пенсіонерів!» – заявив організатор акції Д. Верзілов.

На консолідацію протестного потенціалу в регіоні спрямовано підписаний 3 квітня Донецькою обласною партійною організацією ВО «Батьківщина» й Донецькою обласною громадською правозахисною організацією «Союз порятунку Донбасу» договір про співпрацю. Як зазначається в документі, «розуміючи необхідність об'єднання зусиль політичних і громадських організацій Донбасу, які перебувають в опозиції до діючої влади і виконують місію захисників конституційних прав і свобод південного сходу України, сторони підписання погодилися: 1. Підтримувати один одного під час проведення спільних заходів, спрямованих на зміцнення демократії на території Донбасу. 2. Бути партнерами в питаннях стратегічного розвитку регіону, висвітлювати резонансні рішення, прийняті органами місцевої влади, захищаючи конституційні права і свободи жителів Донецької області. 3. Висвітлювати в інформаційному просторі (на офіційних сайтах, у друкованих виданнях організацій) інформацію про проведення загальних заходів (зборів, мітингів, демонстрацій, акцій протесту), спрямованих на захист законних прав і свобод жителів Донецької області. 4. Не допускати взаємних образ і не виходити за межу формату єдності та консолідації, долаючи розбіжності в поглядах шляхом загального обговорення».

Документ про співпрацю підписали в. о. голови Донецької обласної партійної організації ВО «Батьківщина» К. Матейченка й голова ради Донецької обласної громадської правозахисної організації «Союз порятунку Донбасу» Д. Верзілов.

Симптомом певного послаблення позиції Партії регіонів на Донбасі стала й політична ситуація, яка склалася в «серці»

регіону Горлівці. Як зазначає оглядач «Главкома» К. Пешко, «Горлівка стала давати приводи для хвилювання “регіоналам” уже давно. Першим дзвіночком стало обрання “мера-чужинця”¹, що боляче вдарило по самолюбству партії влади. Нині протистояння тільки посилилося. Причому в біло-синіх непорозуміння не тільки із міським головою, але вже і між собою».

За інформацією джерел «Главкома», з приходом нового мера, природно, у місто прийшла й нова команда. Стара «гвардія місцевих “регіоналів”» була відсторонена від усіх ключових посад і ресурсів. Після цього й почалися непорозуміння. Отже, у Горлівській міськраді у фракції Партії регіонів відбувається конфлікт між депутатами, які орієнтуються на мера міста, і його супротивниками. «У Горлівці у нас на сьогодні розколота фракція в міській раді: є люди, які підтримують мера міста Є. Клепа, є люди, які займають сторону народного депутата, який пройшов по Калінінському району, Дебальцевому та Дзержинську – І. Шкірі», – розповів заступник голови ДОО ПР О. Касянюк.

Як зазначають ЗМІ, у депутата-«регіонала» І. Шкірі, який також обіймає посаду голови Горлівської міської організації Партії регіонів, і його соратників з Партії регіонів є кілька причин для нелояльного ставлення до діючого мера Горлівки. Як розповів «Главкому» І. Славгородський, “регіонали” досі не забули сам факт програних виборів міського голови. Попередній мер – ставленик влади І. Сахарчук поступився своїм місцем молодому конкуренту. Є. Клепу лише 32 роки. Це б’є по амбіціях – програти місцеві вибори в серці Донбасу. «Але якщо в Дебальцевому І. Шкірі вдалося зняти мера, то в Горлівці – ні, хоч він цього й домагається», – описав місцеві розклади І. Славгородський. Головна мета І. Шкірі, на думку місцевих аналітиків, змістити Є. Клепа з посади мера. «Проте у “регіоналів” у місті немає людини з таким рейтингом, щоб його могли без особливих зусиль обрати міським головою».

¹ Мер Горлівки Є. Клеп відомий тим, що вже два роки як став безпартійним. Обираючись на пост глави міста, він підтримував С. Тігіпка і його політсилу. Однак після переходу останнього в ряди влади міський голова вирішив не слідувати за ним і залишився безпартійним.

У Горлівці учасники конфлікту всередині фракції Партії регіонів у міській раді мають домовитися і разом працювати на благо міста. Про це після проведення другого етапу ХХІІІ конференції Донецької обласної організації Партії регіонів заявив заступник голови ДОО ПР О. Касянюк. За його словами, найближчим часом обласна партійна організація розгляне конфлікт у Горлівці. «Якщо ця ситуація не вирішиться хорошим, нормальним шляхом, якщо не домовляться про взаємну роботу партійна організація, фракція і мер міста, я вважаю, що це має бути якесь підписання тристороннього меморандуму, доведеться когось із процесу роботи на території прибирати», – зазначив О. Касянюк. пройшов по Калінінському району, Дебальцевому та Дзержинську – І. Шкірі Він уточнив, що, якщо не вдасться досягти компромісу, Партія регіонів ініціюватиме відставку Є. Клепа. Водночас, за словами О. Касянюка, щоб відправити мера у відставку, необхідно заручитися підтримкою 2/3 депутатського корпусу міськради, що на сьогодні не є реальним.

Заступник голови ДОО ПР вважає, що у Горлівки нині дуже багато проблем, які необхідно вирішувати, а не займатися протистоянням, тому всі учасники конфлікту повинні домовитися про співпрацю задля спільного вирішення цих проблем. Власне, ідея консолідації зусиль для розвитку регіону і вирішення наболілих соціально-економічних проблем наразі переважає в очікуваннях громадськості. Донецькі ЗМІ наголошують, що, хоча протестні настрої популярні в народі і під ідеєю імпічменту Президента, за даними соціологів, ладні підписатися більше половини населення, заклик до повстання не знайде відповіді серед людей. До того ж, як зазначають аналітики, опозиція на Донбасі поводить себе дуже обережно й не становить великої небезпеки для влади.

Отже, поки що рівень невдоволення політикою влади на Донбасі не перейшов критичної межі відвертого бунту, але стійка тенденція до цього є очевидною. Експерти роблять висновки, що за збереження такої тенденції стереотипне уявлення про Донбас, як про базове електоральне поле Партії регіонів, може з часом відійти у минуле (*Матеріал підготов-*

лено за використанням таких джерел інформації: NEWSru.ua (<http://www.newsru.ua>). – 2013. – 27.02, 13.03; 2012. – 10.12; E-Donbas (<http://e-donbas.org>). – 2013. – 14.01; Донецкие новости (<http://dnews.donetsk.ua>). – 2012. – 11.08; 2013. – 12.02; Радио «Свобода» (<http://www.radiosvoboda.org>). – 2013. – 27.02; 2012. – 14.12; Портал новин Донеччини (<http://zmi.donetsk.ua>). – 2013. – 1, 21.02, 30.03; ОстроВ (<http://www.ostro.org>). – 2013. – 6, 15.03; Главком (<http://glavcom.ua>). – 2013. – 19.03, 20, 30.03; FINANCE.UA (<http://finance.ua>). – 2013. – 13.03; ZN.UA (<http://dt.ua>). – 2012. – 8, 10.12; 2013. – 17.03; Новости Донбасса (<http://novosti.dn.ua>). – 2013. – 18, 20, 21, 31.03, 3.04).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Спікер Верховної Ради В. Рибак підписав чотири законопроекти з тих, які були прийняті народними депутатами більшості під час засідання в кінозалі ВР на Банковій 4 квітня. Така інформація міститься на офіційному сайті ВР, передає УНН.

У статусі законопроектів зазначено, що вони вже відправлені на підпис Президенту України В. Януковичу від 8 квітня.

Зокрема, на підпис Президенту направили проект закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо визначення деяких доходів бюджету; проект закону про внесення змін до додатка № 3 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (щодо функціонування Міністерства доходів і зборів України й Державної служби України з надзвичайних ситуацій); проект закону про внесення змін до ст. 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (щодо державних гарантій); проект закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (щодо створення сприятливих умов для розвитку системи кредитування агропромислового комплексу) (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.04).

Інформація про підсумки пленарної роботи Верховної Ради України за період з 2 по 5 квітня 2013 р.

Відбулося три пленарні засідання Верховної Ради України. Розглянуто 30 питань порядку денного. За результатами їх розгляду прийнято 10 законів та одна постанова; 14 законопроектів прийнято за основу; один законопроект направлено до Комітету для підготовки на повторне перше читання; один законопроект повернуто на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи; п'ять законопроектів та один проект постанови відхилено (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 5.04***).

Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» (про доповнення обмежень щодо роботи близьких осіб).

Документом (реєстр. № 2069) пропонується встановити, що на посади в регіональних (територіальних) органах прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки та суддів у межах однієї адміністративно-територіальної одиниці не можуть претендувати особи, якщо хоча б в одному з цих регіональних органів у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці вже працює близька їм особа.

Проект містить також норму, відповідно до якої особа, яка працює на посаді керівника (заступника) Генеральної прокуратури, Служби безпеки, Міністерства внутрішніх справ або керівника їх самостійного структурного підрозділу, не може мати працюючих близьких їй осіб хоча б в одному з цих органів у межах усієї території України.

Як наголошувалося під час обговорення, прийняття законопроекту має забезпечити об'єктивність прийняття рішень службовими особами правоохоронних (судових) органів при виконанні своїх службових обов'язків (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 8.04***).

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення зміни до ст. 9 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (щодо розміщення коштів фінансового резерву).

Документом (реєстр. № 2520) пропонується змінити порядок використання коштів фінансового резерву, який формується на спеціальному рахунку в Державному казначействі України експлуатуючою організацією (оператором) протягом здійснення експлуатації ядерної установки і використовуються з метою фінансування розробки проекту зняття цієї установки з експлуатації.

Відповідно до чинної норми закону, з метою захисту коштів фінансового резерву від інфляції та отримання додаткового джерела його формування, експлуатуюча організація (оператор) має право розміщувати ці кошти в цінні папери, що емітуються державою. Законопроектом пропонується доповнити цю норму положенням, відповідно до якого залишок коштів на спеціальному рахунку не повинен бути меншим від суми коштів, необхідних для оплати товарів, робіт (послуг), пов'язаних із здійсненням заходів у зв'язку з припиненням експлуатації і зняттям з експлуатації ядерної установки у відповідному періоді.

Крім того, передбачається, що визначення розміру залишку коштів на спеціальному рахунку має здійснюватися відповідно до порядку, встановленого урядом (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).** – 2013. – 8.04).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до ст. 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (щодо реалізації Національного проекту «Технополіс»).

Законопроектом (реєстр. № 2504) пропонується звільнити від пайової участі в розвитку інфраструктури населеного пункту замовників у разі будівництва об'єктів будівництва та інженерно-транспортної інфраструктури під час реалізації Національного проекту «Технополіс» – створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих технологій і його складових.

На засіданні комітету зазначалося, що при забудові земельних ділянок, на яких буде реалізовуватись НП «Технополіс», участь замовників будівництва у створенні й розвитку інженерно-транспортної і соціальної інфраструктури населеного пункту обумовлена специфікою НП «Технополіс». Пайова участь у розвитку інфраструктури населеного пункту призведе до необґрунтованого збільшення вартості проектів-складових НП «Технополіс» і не сприятиме залученню інвесторів до їх реалізації.

Народні депутати підтримали необхідність законодавчо закріпити питання щодо звільнення замовників від пайової участі в розвитку інфраструктури населеного пункту в разі будівництва об'єктів будівництва та інженерно-транспортної інфраструктури під час реалізації НП «Технополіс» і його складових.

Члени комітету вважають, що реалізація законопроекту в разі його прийняття дасть змогу забезпечити створення сприятливих економічних умов для реалізації національного проекту «Технополіс» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 8.04).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до ч. 3 ст. 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (щодо окремих питань спеціальної підготовки кандидата на посаду судді).

Проектом закону (реєстр. № 2054) пропонується встановити стипендію, що виплачується кандидату на посаду судді в період проходження ним спеціальної підготовки, у розмірі мінімальної заробітної плати.

Під час обговорення члени комітету зазначали, що відповідно до ч. 3 ст. 69 Закону «Про судоустрій і статус

суддів» спеціальна підготовка кандидата на посаду судді проводиться протягом шести місяців за рахунок коштів державного бюджету, а також на період проходження кандидатом підготовки за ним зберігається основне місце роботи, виплачується стипендія в розмірі не менше двох третин від посадового окладу судді місцевого суду загальної юрисдикції.

Законопроект пропонується визначити, що на період проходження кандидатом на посаду судді спеціальної підготовки йому виплачується стипендія в розмірі мінімальної заробітної плати, тобто передбачено зменшення суми стипендії кандидатам на посаду судді з двох третин від посадового окладу судді місцевого суду загальної юрисдикції до розміру мінімальної заробітної плати, що сприятиме економії бюджетних коштів.

Народні депутати, підтримуючи ідею щодо необхідності зміни механізму визначення розміру стипендіального забезпечення кандидатів на посаду судді в період спеціальної підготовки, підкреслили, що Інститут законодавства Верховної Ради висловлює певні зауваження до проекту й застереження щодо необхідності комплексного врегулювання законодавчого механізму фінансування стипендій для очної і заочної форми навчання кандидатів.

Водночас парламентарі звернули увагу на те, що комітет уже розглянув законопроект, внесений народними депутатами С. Ківаловим, Р. Романюком, П. Петренком та О. Махніцьким, про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо удосконалення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (реєстр. № 2340), який містить аналогічні до запропонованих законодавчі пропозиції, і рекомендував Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому як закон (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 8.04*).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя підтримує проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення соціальних і трудових гарантій населення, забезпечення умов оплати праці.

На засіданні члени комітету зазначали, що законопроект (реєстр. № 2388) спрямовано на забезпечення трудових гарантій працівників і посилення соціального захисту населення.

Законопроектом пропонується встановити імперативно форму виплати заробітної плати виключно в грошовій формі, а у випадках виплати в натуральній формі обмежується коло товарів, якими здійснюється така виплата, у зв'язку із цим пропонуються відповідні зміни до ст. 94 Кодексу законів про працю (далі – КЗпП).

Проектом закону передбачається також встановлення санкцій за порушення термінів виплати заробітної плати шляхом внесення зміни до ст. 115 КЗпП, згідно з якою пропонується, що працівнику виплачується пеня в розмірі 1 % від належної до виплати простроченої суми за кожний день затримки. Члени комітету наголошували, що право кожного громадянина на своєчасне одержання винагороди за працю і соціальних виплат закріплено у ст. 43, 46 Конституції України, а реалізація зазначених конституційних прав громадян врегульована Законом України «Про оплату праці», Кодексом законів про працю, іншими законодавчими й нормативними актами.

На засіданні комітету зазначалося також, що запропонованими змінами посилюється адміністративна й кримінальна відповідальність за порушення трудового законодавства. Зокрема, пропонується збільшити граничні межі адміністративного стягнення у вигляді штрафу за ухилення від участі в переговорах щодо укладення, зміни або доповнення колективного договору, а також ненадання інформації для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних договорів шляхом внесення змін до ст. 41-1 і 41-3 Кодексу про адміністративні правопорушення. На думку народних депутатів, незначний рівень відповідальності за порушення трудового законодавства призводить до збільшення загальної кількості правопорушень у цій сфері, що зумовлює потребу правового врегулювання цього шляхом введення більш жорстких санкцій адміністративної і кримінальної відповідальності.

Члени комітету вважають, що прийняття законопроекту дасть змогу уповноваженим на те органам державної влади

ефективніше впливати на процеси, що відбуваються у сфері праці, забезпечить реалізацію конституційного права громадян на своєчасне одержання винагороди за працю, посилить відповідальність осіб за порушення трудового законодавства, а також поліпшить соціальну стабільність у суспільстві (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 5.04).

Комітет з питань промислової та інвестиційної політики рекомендує парламенту відхилити проект закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць».

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 1226) спрямовано на створення рівних умов оподаткування для всіх інвесторів.

Під час обговорення члени комітету наголошували, що Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у висновку висловлює сумніви щодо доцільності визнання Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» таким, що втратив чинність, одночасно «підтверджуючи свою позицію, що спосіб вирішення питання стимулювання інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць, визначений у зазначеному Законі, є вразливим у концептуальному й правовому відношеннях».

Члени комітету, обговоривши проект закону, зазначили також, що Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» набрав чинності лише 1 січня 2013 р. і сьогодні неможливо зробити об'єктивний регуляторний аналіз впливу його впровадження, тому прийняття зазначеного законопроекту є передчасним й економічно необґрунтованим (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 8.04).

«Батьківщина» висловила вотум довіри своєму голові А. Яценюку. Про це УНН повідомили в прес-службі політсили. Таке рішення було ухвалено на засіданні фракції. Постановку питання на голосування ініціював сам голова фракції.

Як відомо, 4 квітня А. Яценюк заявив під час брифінгу, що всередині «Батьківщини» існує змова у складі трьох депутатів, які хочуть відсторонити його від керівництва фракцією. Крім того, газета «Сегодня» з посиланням на джерело опублікувала інформацію про те, що у «виконуючого обов'язки» лідера опозиції хочуть відібрати фракцію і відвести частину «Фронту змін». Як наголошує видання, число незадоволених А. Яценюком наближається до критичної позначки, яка на сьогодні становить рівно 50 осіб з 99-ти.

Крім того, соціологічні опитування демонструють, що А. Яценюк більше не є найпопулярнішим вождем опозиції. Його змістив В. Кличко (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 5.04).

Народний депутат Ю. Дерев'янку пропонує парламенту зобов'язати народних депутатів щорічно, не пізніше 1 квітня, звітувати перед виборцями про свою діяльність за попередній рік. Про це говориться в проекті закону № 2665 «Про внесення змін до Закону України “Про статус народного депутата України” (щодо звіту народного депутата перед виборцями)», передає УНН.

Зокрема, проектом закону пропонується внести зміни до ст. 7, 24 Закону України «Про статус народних депутатів України», якими передбачити обов'язок народного депутата України щорічно, не пізніше 1 квітня, звітувати перед виборцями про свою діяльність за попередній рік шляхом оприлюднення на особистій сторінці, розміщеній на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, інформації щодо своєї автобіографії, декларації про майно, доходи, витрати й зобов'язання фінансового характеру за минулий рік. Також документ передбачає оприлюднення інформації про використан-

ня коштів, отриманих для виконання депутатських повноважень, використання депутатських пільг, відомості про службові відрядження, проведення особистого прийому громадян, прізвище, ім'я та по батькові помічників-консультантів нардепів. Згідно з прогнозами парламентаря, прийняття такого проекту закону дасть змогу вдосконалити правове регулювання питання звітування народних депутатів України перед виборцями про свою діяльність, що сприятиме посиленню зв'язку народних депутатів України з виборцями (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.04).

Народный депутат Украины В. Немилостивый просит Верховную Раду Украины рассмотреть его заявление о сложении депутатских полномочий на пленарном заседании 16 апреля 2013 г. Об этом речь идет в заявлении, текст которого В. Немилостивый опубликовал на своей странице в Facebook.

«Согласно тексту присяги, которую я подписывал как член «Батьківщини», я обещал в случае выхода из фракции написать заявление о сложении депутатских полномочий. Я готов взять ответственность за каждое свое слово и для меня действительно было делом чести после выхода из фракции подать на рассмотрение Верховной Рады заявление о лишении меня мандата народного депутата», – написал В. Немилостивый.

Напомним, В. Немилостивый вышел из фракции «Батьківщина» 4 апреля из-за несогласия с проводимой фракцией политической (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 8.04).

Депутат Верховной Рады О. Канивец готов сложить свой депутатский мандат для предоставления возможности Ю. Луценку быть избранным депутатом вместо него по округу № 126 во Львовской области. Об этом он сказал в ходе чата на сайте glavred.info.

Депутат отметил, что он уже озвучил соратнику Ю. Луценку, депутату ВР шестого созыва Т. Стецькиву соответствующее предложение. «Если у господина Юрия (Луценко)

есть желание идти в ВР, я готов уступить свой округ ради этого», – сказал он (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 8.04).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Україна виступає за розширення можливостей у рамках співпраці з країнами-учасницями Митного союзу. Про це Президент України В. Янукович заявив під час зустрічі з прем'єр-міністром Республіки Казахстан С. Ахметовим.

На переконання глави Української держави, країни-учасниці Митного союзу, як і інші країни, мають прагнути до пошуку шляхів співпраці для пом'якшення наслідків складної економічної ситуації у світі. У такій ситуації процес протистояння в торговельній сфері є неприродним. «Обмеження з однієї сторони змушують другу сторону робити такі ж обмеження для того, щоб збалансувати умови торгівлі. Ми цього не хочемо», – сказав В. Янукович. Президент наголосив, що Україна й Митний союз можуть домовитися про врегулювання відносин у випадку, коли буде досягнуто домовленості про участь нашої держави в цьому об'єднанні як спостерігача.

Прем'єр-міністр Казахстану у свою чергу підтримав позицію Президента України щодо необхідності подальшого розвитку торговельно-економічної взаємодії. Він висловив переконання, що Україна й Казахстан мають чимало напрямів, за якими вони могли б співпрацювати. «В Україні є традиційні напрями – обробна промисловість, машинобудівна промисловість, сільгоспмашинобудування – тобто ті сектори економіки, у яких можна було б кооперуватися і працювати», – сказав С. Ахметов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 5.04).

Україна й Казахстан мають працювати на збільшення товарообігу й розвиток економік двох держав. Про це заявив Президент України В. Янукович під час зустрічі з прем'єр-міністром Республіки Казахстан С. Ахметовим.

Глава держави зазначив, що останніми роками спостерігалося поліпшення торгового балансу між країнами. Зокрема, минулого року обсяги торгівлі збільшилися майже на 12 %. Цьогоріч товарообіг почав знижуватися, сказав В. Янукович, запропонувавши казахській стороні спільно працювати над вирішенням цієї проблеми. «Ми повинні шукати причини, корені проблеми, і я вважаю, що це в наших взаємних інтересах – знайти ці причини і знайти сили подолати ці проблеми спільно», – підкреслив він. Президент позитивно оцінив підписання між урядами України й Казахстану Спільного плану дій на 2013–2014 рр. («Дорожньої карти»), який сприятиме поліпшенню ситуації. «Вона вже почне найближчим часом працювати, це дуже добре», – зазначив В. Янукович.

У свою чергу прем'єр-міністр Республіки Казахстан висловив переконання, що потенціал двосторонніх відносин України й Казахстану досить великий, є чимало сфер, у яких держави можуть розвивати співпрацю. «“Дорожня карта” – це якраз той план дій на найближчі два роки, який охоплює великий комплекс питань. У першу чергу, звичайно, це розширення і покращення торгівлі, торговельно-економічних відносин, паливно-енергетичних, транспортних – тобто всього того спектра, який є в Казахстану й Україні», – сказав С. Ахметов.

Крім того, зазначив він, ведуться переговори щодо розвитку авіасполучення між Україною і Казахстаном, організації регулярних прямих рейсів, перспективи створення спільних підприємств. «Є дуже гарні напрями і потенціал, який би можна було нам розвивати. З боку уряду Казахстану є всі можливості й бажання спільно вирішувати ці питання», – зазначив прем'єр-міністр Казахстану (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 5.04).

Президент України В. Янукович висловив співчуття у зв'язку зі смертю колишнього прем'єр-міністра Великої Британії М. Тетчер.

«Пішла із життя перша жінка – керівник уряду європейської держави, яка для багатьох поколінь стала взірцем сили духу,

принциповості та твердості характеру. Переконалий, що ім'я Маргарет Тетчер навіки залишиться в історії як приклад самовідданого служіння своєму народові», – ідеться в співчутті глави Української держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.04).

Прем'єр-міністр України М. Азаров у Будинку уряду прийняв турецьку делегацію на чолі з головою Великих національних зборів Турецької Республіки Дж. Чічком.

Під час зустрічі сторони відзначили високу динаміку розвитку українсько-турецького співробітництва.

Прем'єр-міністр України М. Азаров підкреслив, що в Україні високо цінують дружні відносини з Турецькою Республікою. «Приємно відзначити високий рівень політичного діалогу між керівництвом наших держав», – сказав М. Азаров. Глава уряду вважає, що майбутнє засідання Ради високого рівня за двосторонньою стратегічною співпрацею додасть відносинам нового імпульсу. За словами глави українського уряду, обом країнам за останні роки вдалося здійснити ряд ефективних кроків для розвитку двосторонніх відносин. «Так, дуже важливою подією є те, що 12 серпня 2012 р. набрала чинності угода про безвізовий режим», – зазначив М. Азаров.

Позитивну тенденцію мають українсько-турецькі торговельно-економічні відносини. «Так, за минулий рік наш двосторонній товарообіг перевищив 6 млрд дол. Найближчим часом ми перед собою ставимо завдання збільшити цей товарообіг до 10 млрд дол.», – заявив Прем'єр-міністр України. Він нагадав, що нині сторони працюють над договором про зону вільної торгівлі між Україною і Туреччиною. «Це великий і серйозний документ. І ми налаштовані на конструктивну, змістовну роботу», – сказав М. Азаров.

У свою чергу голова Великих національних зборів Турецької Республіки Дж. Чічек підкреслив, що українсько-турецькі відносини з кожним роком розвиваються дедалі динамічніше і вже досягли рівня стратегічного партнерства. «Хоча обсяг

нашої взаємної торгівлі перевищив 6 млрд дол., але цей показник перебуває значно нижче потенціалу наших країн», – вважає глава турецького парламенту. За його словами, дуже великий потенціал для співпраці має туристична галузь, будівництво, транспортна галузь, зокрема авіаперевезення. Крім того, дуже важливим проектом є встановлення поромної переправи між Синопом і Ялтою (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 6.04).

Уряд розглянув Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Документ пропонується схвалити Указом Президента України. Відповідний проект Кабінет Міністрів схвалив 8 квітня 2013 р.

Проектом Концепції запропоновано напями проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, метою якої є підвищення якості життя людини за рахунок створення ефективної системи управління і забезпечення сталого територіального розвитку. Суть реформи полягає в розмежуванні повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, удосконаленні взаємодії між ними, подоланні проблеми, коли повноваження органів місцевого самоврядування не відповідають їхнім зобов'язанням і завданням. Також ідеться про передачу повноважень на місця, посилення організаційної і фінансової самостійності територіальних громад – сільських, селищних, міських.

Удосконалення місцевого самоврядування буде спрямоване насамперед на формування відповідного законодавчого поля, створення умов для стимулювання місцевого розвитку.

Реалізацію Концепції пропонується здійснювати у два етапи: перший, підготовчий, триватиме упродовж 2013–2015 рр., другий, основний, – 2015–2020 рр.

Відповідно до проекту Указу Президента Кабінету Міністрів потрібно розробити й затвердити план заходів реформування місцевого самоврядування і територіальної

організації влади в Україні (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 8.04).

Керівники органів виконавчої влади й надалі виступатимуть у державних засобах масової інформації, роз'яснюючи перебіг реформ, які відбуваються в державі.

8 квітня Кабінет Міністрів прийняв Розпорядження «Про затвердження графіка участі першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів України, міністрів, керівників інших центральних органів виконавчої влади в заходах, що проводяться державними засобами масової інформації, на II квартал 2013 р.».

Підготовка таких графіків, зокрема, передбачена в рамках плану заходів з організації проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи в процесі виконання Національного плану дій на 2013 р. щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 8.04).

У Держбюджеті на 2013 р. передбачено 166,8 млн грн на фінансовий лізинг вітчизняної сільгосптехніки. Крім того, наразі розробляються інвестиційні проекти, які допоможуть за три роки збільшити імпортозаміщення сільгосптехніки з 20 до 40 %. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк.

«Ми розуміємо, що забезпечення аграріїв сучасною технікою є невідкладним завданням, яке допоможе мінімізувати втрати під час збору врожаю. Однак дрібним сільгоспвиробникам важко придбати необхідну техніку самотужки. Тому механізм фінансового лізингу в цьому випадку є одним із найефективніших. Так, у 2013 р. на програми лізингу вітчизняної сільгосптехніки з держбюджету виділено 166,8 млн грн», поінформував М. Присяжнюк.

Міністр також наголосив, що нині держава активно працює над удосконаленням механізмів державної підтримки прид-

банья сучасної сільгосптехніки вітчизняного виробництва. Так, відповідно до Програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр., цьогоріч передбачено збільшення видатків на фінансовий лізинг, що дасть змогу аграріям уже в цьому році отримати понад 4 тис. сучасних сільгоспмашин (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 8.04).

Мінсоцполітики затвердило трирічний план діяльності – до кінця 2015 р. Про це повідомила міністр соціальної політики України Н. Королевська на брифінгу для ЗМІ за результатами колегії Міністерства. Затверджений план – докладна дорожня карта роботи Мінсоцполітики та всіх установ соціального захисту до кінця 2015 р.

Як повідомила Н. Королевська, усі пропозиції було обговорено з провідними експертами і вченими. Висловлені ними зауваження будуть враховані в процесі реалізації плану.

Нагадаємо, під час народної колегії міністр соціальної політики Н. Королевська відзвітувала перед представниками громадських організацій про перші 100 днів роботи. Вона повідомила, що за цей час було проведено повний аудит ситуації у соціальній сфері та визначено пріоритетні напрями роботи. Міністр також відзначила, що під її керівництвом відомство підготувало майже 100 проектів рішень, 30 з яких уже прийнято на засіданні Кабінету Міністрів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 5.04).

ПОЛІТИКА

В связи с помилованием экс-министра внутренних дел Украины Ю. Луценко оппозиционные силы активизируют свою деятельность. Об этом политологи заявили в комментариях DW (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/power/pomilovanie-lucenko-eksperty-rasshifrovali-namerenii-ianukovicha-220498>).

Так, В. Небоженко не исключил, что, учитывая революционный темперамент Ю. Луценко, уже через месяц-два

экс-министр создаст собственную внепарламентскую политическую силу или начнет помогать оппозиции бороться с властью. Политолог также считает, что Президент В. Янукович очень обеспокоен расколом в парламенте и помилованием Ю. Луценко пытается отвлечь от этого внимание украинского и международного сообщества. «В. Януковичу необходимо продемонстрировать европейцам, что демократические процессы не погасли окончательно в Украине, а освобождение Ю. Луценко является попыткой избежать дискуссий о том, что следует делать с незаконным собранием депутатов на Банковой», – сказал В. Небоженко. При этом он добавил, что применение к украинским политзаключенным процедуры помилования не является признаком торжества демократии.

В свою очередь директор Международного института демократий С. Таран напомнил, что Ю. Луценко даже в заключении не оставался вне политики, продолжал активно критиковать власть и давать советы оппозиции. «С освобождением Ю. Луценко оппозиция получает шанс сделать свою деятельность более динамичной», – считает С. Таран. В то же время он не исключил усиления конкуренции за лидерство внутри оппозиционных сил. Также С. Таран отметил, что помилование Ю. Луценко стало возможным, в частности, из-за невысокого личного рейтинга популярности экс-министра. По его словам, Ю. Луценко как политический конкурент не представляет личной угрозы для Президента В. Януковича.

Кроме того, помилованию экс-министра, считает эксперт, способствовала тяжелая экономическая ситуация в Украине. «Необходимость поддержки международного сообщества в получении кредитов МВФ и финансовой помощи Украине со стороны других международных институтов сделали В. Януковича достаточно покладистым в вопросе помилования Ю. Луценко», – заметил С. Таран. Вместе с тем политолог уверен, что освобождение Ю. Луценко не облегчит судьбу бывшего премьер-министра Ю. Тимошенко, которая, по его словам, «имеет достаточно высокий личный рейтинг популярности». «Вопрос ее (Ю. Тимошенко) освобождения является вопросом политического выживания Президента В. Янукови-

ча», – убежден эксперт (*Український Бізнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 8.04).

Указ В. Януковича о помиловании Ю. Луценко несет потенциальную угрозу А. Яценюку, который после тюремного заключения Ю. Тимошенко мечтал о статусе лидера оппозиции. Об этом во время пресс-конференции заявил заместитель директора Агентства моделирования ситуаций А. Голобуцкий, передает newsoboz.org.

«Я думаю, что версия, что Ю. Луценко выпустили, чтобы внести раскол в «Батьківщині», имеет место», – сказал он. По мнению А. Голобуцкого, известие об освобождении Ю. Луценко выбило А. Яценюка из колеи, что было заметно на митинге оппозиции в Киеве, состоявшемся в субботу, 6 апреля. «Хуже всех выступил А. Яценюк... Было видно, что он нервничал, потому что, помимо тех проблем, которые он имеет, “тушки”, блокирование, еще и это», – уверяет эксперт.

Его коллега политолог Д. Кирюхин полагает, что главный удар будет нанесен по А. Яценюку, если Ю. Луценко будет склоняться к союзу с УДАРом В. Кличко. «Ю. Луценко сам не будет баллотироваться на пост Президента. Но сам по себе Ю. Луценко имел моральный ресурс для оппозиционного электората. Это тот бонус, который получит один из оппозиционных кандидатов на пост Президента. Для А. Яценюка это будет большим ударом, если Ю. Луценко окажется не в его лагере... Важно, какую позицию займет Ю. Луценко. Если он поддержит В. Кличко, это будет большим бонусом», – сказал Д. Кирюхин (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 8.04).

Благовіщення 2013 р. позначено трьома подіями – помилування Ю. Луценка, футбольний поєдинок двох запеклих суперників – «Динамо» і «Шахтаря», мітинг опозиції в столиці. Про це написав на своїй сторінці у Facebook экс-голова Верховної Ради України В. Литвин, передає УНН.

«Судячи з оцінок і коментарів, дві останні, які за ідеєю мали б претендувати на значний суспільний резонанс, навіть не

стали фоном на тлі першої. І це закономірно й очевидно, – вважає екс-спікер. – У політичному й експертному середовищі, а надто із заяв із-за меж України, практично одностайно увага акцентується на тому, що справу зроблено в інтересах нашої європейської інтеграції. Відповідно, Ю. Луценко підноситься до чинника зовнішньої політики, на останньому плані – проблеми його здоров'я і сім'ї. Власне, визначальний людський чинник. Як на мене, на таке рішення треба було б дивитися значно ширше й перспективніше – як на пропозицію примирення і припинення безглузлого протистояння (що виразно проглядається у Верховній Раді), якщо хочете, холодної війни, ознаки якої набувають реальних рис на фоні ускладнення в соціальній сфері та економічному житті держави». На думку В. Литвина, сьогодні з'явився шанс для того, щоб вийти на широкий діалог, на консенсусні рішення, на поєднання зусиль в інтересах людей, суспільства, країни. «Не згяти б його у черговий раз. Навіть якщо деяким вождям опозиції доведеться потіснитися» (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.04).

В Житомире был проведен митинг в рамках оппозиционной акции «Вставай, Україно!». Как сообщается на сайте ВО «Батьківщина» в субботу, 6 апреля, митинг собрал 10 тыс. человек. Перед этим в центре Житомира прошел марш, который возглавили главы фракций «Батьківщина» А. Яценюк и «Свобода» О. Тягнибок.

В то же время на сайте МВД Украины сообщается, что, хотя организаторы и заявили 10 тыс. участников, всего по состоянию на 12.45 на акции присутствовали 2 тыс. человек. Нарушений общественного порядка не зафиксировано. К обеспечению правопорядка во время акции оппозиции привлечено 50 правоохранителей. Для проведения шествия ГАИ частично ограничивала движение в центре города (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 6.04).

7 квітня на столичному мітингу «Вставай, Україно!» С. Соболєв зачитав резолюцію, прийняту опозиційними силами. Зокрема, у резолюції вимагають звільнити Ю. Тимошенко й закликають провести акцію протесту 18 травня. Про це повідомляє прес-служба «Батьківщини».

У резолюції зазначається, що учасники Всеукраїнських зборів депутатів місцевих рад та представники української громадськості вимагають «прийняти на засіданнях місцевих рад, депутатами яких ми є, рішення щодо невизнання та невиконання на території цих рад “законів”, “постанов” та інших рішень, ухвалених під час спроби узурпації влади; внести у порядок денний Верховної Ради законопроекти, які були “ухвалені” 4 квітня 2013 р. на так званому виїзному засіданні парламенту, та розглянути їх на легітимному пленарному засіданні парламенту згідно з Регламентом; не допустити проведення так званого референдуму, який має на меті продовження президентських повноважень В. Януковича».

Також вони вимагають негайно призначити вибори київського міського голови та Київської міської ради на червень 2013 р., скасувати антинародну пенсійну реформу, як того вимагає більшість громадян України, відправити у відставку уряд М. Азарова, який призвів до глибокої соціально-економічної кризи в Україні.

Також опозиціонери оголосили проведення всеукраїнської акції протесту «Вставай, Україно!» в Києві у День Європи, 18 травня 2013 р. (з вимогою провести дострокові президентські вибори після усунення від влади Президента В. Януковича) та закликали звільнити всіх політичних в'язнів, зокрема Ю. Тимошенко (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 7.04).

Масові заходи біля пам'ятника Т. Шевченку в Києві 7 квітня пройшли без порушень громадського порядку, передає УНН із посиланням на прес-службу ГУМВС у Києві. Столичні правоохоронці не зафіксували жодних порушень

громадського порядку. Мітинг, організований опозиційними силами, у рамках акції «Вставай, Україно!» розпочався о 14 год біля пам'ятника Т. Шевченку. Загалом у акції взяли участь понад 3 тис. мітингувальників, ідеться в повідомленні (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>), – 2013. – 7.04).

Политолог, директор Киевского центра политических исследований и конфликтологии М. Погребинский считает, что выездным заседанием на Банковую большинство призвало оппозицию начать работу парламента.

«“Регионалы”, которые без проблем выиграют выборы, даже если Президент распустит Верховную Раду, имеют стабильное большинство. И они в этом случае сами пошли на компромисс. Да, переход на Банковую – это поиск компромисса, призыв – давайте начнем работать. Сегодня Регламент позволяет выездное заседание, так что никаких проблем здесь нет», – убежден эксперт.

По его мнению, выездное заседание, ставшее сюрпризом для оппозиции, может заставить ее разблокировать парламентскую трибуну.

«Что касается оппозиции, то они этого не ждали. А поскольку выездное заседание стало для них сюрпризом, то можно ожидать, что они обдумают ситуацию и пойдут на умеренные взвешенные компромиссы. Хотя бы возьмут на себя обязательство в будущем не блокировать парламент. Проблема же не в том, что не ставят на голосование их инициативы. Это все возможно: хотите недоверие правительству или отмену пенсионной реформы – голосуйте. Большинство свои законопроекты ставит на голосование. А оппозиция кроме бессмысленных требований, таких как “будем голосовать за отмену пенсионной реформы”, ничего не делает. Даже, если бы они нашли 226 голосов, то глава государства закон не подписал бы. А 300 голосов они в жизни не найдут. Их требования не имеют шансов быть реализованными», – констатирует М. Погребинский. В то же время политолог считает, что заявление лидера «Батьківщини» А. Яце-

нюка об «альтернативной Раде» говорит о том, что фракции нужен новый лидер. «Что касается “альтернативной Рады”, какая может быть “альтернативна Рада” у меньшинства?! Просто А. Яценюк вышел за уровень компетентности, который говорит, отвечает человек своей должности или он не может себя адекватно вести. Не зря антирейтинги А. Яценюка зашкаливают, а в самой “Батьківщині” все чаще говорят о необходимости смены лидера. Я не исключаю, что это может случиться до летних каникул», – говорит политолог.

Напомним, 4 апреля спикер Верховной Рады В. Рыбак собрал депутатов от Партии регионов и коммунистов для проведения заседания вне парламентского зала (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.04).

Политологи констатируют новую фазу парламентского кризиса, выходом из которого может стать роспуск Верховной Рады и проведение всеукраинского референдума.

«Пока последние слова не сказаны. Но вот это ружье уже появилось на стене и вопрос только в том, когда это может быть задействовано. Призрак референдума и призрак роспуска Верховной Рады уже бродит вокруг стен этого парламента», – сказал директор Центра политических исследований «Пента» В. Фесенко.

Политолог охарактеризовал нынешние события, началом которых стало проведение заседание большинства на улице Банковой, «тактической войной». В. Фесенко сказал об этом заседании так: «В этой тактической войне парламентское большинство нашло свой лом против оппозиционного лома. То есть на их лом они ответили своим ломом».

При этом он видит, как минимум, два сценария власти – тактический, то есть «принуждение» оппозиции к прекращению блокирования, и кризисный, то есть реализация сценария по проведению референдума и роспуска парламента.

В свою очередь директор Института глобальных стратегий В. Карасев считает, что идея такого референдума существует как «желание у некоторых», но четкой картины

парламентского будущего у власти нет. «В нынешних условиях идея референдума возникает не как план укрепления победы, а как вынужденный и иногда неохотный инструмент выхода из политического кризиса», – подчеркнул он.

В. Фесенко не исключает нахождение компромисса из сложившейся ситуации. Речь идет о киевских выборах и возможного обращения в Конституционный Суд с призывом немедленного рассмотрения данного вопроса, возможного переголосования в сессионном зале принятых в четверг большинством решений и создание рабочей группы по возможному пересмотру пенсионной реформы (*Подробности* (<http://podrobnosti.ua>). – 2013. – 5.04).

Представители фракций «Батьківщина», УДАР и «Свобода» обратились к послам стран-членов Евросоюза с просьбой предоставить специалистов для разработки законопроектов, необходимых для европейской интеграции.

Об этом сказал председатель фракции «Батьківщина» А. Яценюк после встречи представителей оппозиции с послами стран ЕС. «Европейских послов интересовало, в первую очередь, будет ли оппозиция поддерживать законы о евроинтеграции, на что мы ответили очень четко: мы их не только поддерживаем, мы их уже внесли. А те законопроекты, которые разработал Кабинет Министров, настолько непутевые, что даже Партия регионов на своем якобы заседании завалила три законопроекта, которые касались евроинтеграции», – сказал он.

В свою очередь председатель фракции «Свобода» О. Тягнибок отметил, что Кабмин под видом законопроектов по евроинтеграции часто вносит лоббистские проекты в собственных интересах. Также он сообщил, что на встрече присутствовали около 20 послов стран-членов ЕС, и оппозиционеры проинформировали их о ситуации в парламенте и незаконном проведении заседания Рады на улице Банковой, б/8 4 апреля. Он заявил, что проведение заседания Верховной Рады в неполюженном месте является признаком конституционного переворота, в связи с чем оппозиционеры решили до-

нести эту информацию до руководства иностранных государств (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 5.04).

Часть депутатов Верховной Рады из оппозиционных фракций разочарована политикой своих лидеров. Такое мнение выразил глава Центра политических исследований «Пента» В. Фесенко в эфире телеканала «Рада».

«Когда парламентский кризис дошел до определенного пика и долго держится высокое напряжение, начинается то, что называется усталость металла. Некоторые оппозиционные депутаты не выдерживают, выходят из фракции. Я думаю, что это проявление некоторых кризисных тенденций внутри самой оппозиции», – сказал он.

Эксперт напомнил, что экс-министр обороны А. Гриценко угрожает также выйти из партии, поскольку считает, что решения оппозиции принимаются без обсуждения с депутатами. «Я думаю, что есть неудовлетворение многих оппозиционных депутатов внутренней ситуацией в “Батьківщині”», – подчеркнул он.

По его словам, некоторых из депутатов, которые сейчас перешли в парламентское большинство, давно определили как слабое звено оппозиции. «Например, Олег Канивец давно обращался к Яценюку и Турчинову с просьбой решить его проблему. В обоих случаях лидеры оппозиции не упредили возможных последствий», – сказал эксперт.

Политолог также выразил мнение, что в сложившейся ситуации оппозиция не способна мобилизовать людей на массовые акции протеста. «Мы уже увидели, что во вторник с темой киевских выборов оппозиционная акция не совсем сработала. И в будущем ее ждет фиаско», – резюмировал В. Фесенко.

Как сообщалось, 4 апреля четыре депутата из «Батьківщини» сообщили о выходе из этой оппозиционной фракции. Свое решение они объяснили несогласием с действиями руководства «Батьківщини», направленными на углубление политического кризиса в Украине (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 8.04).

38 % українських избирателей не изменяют свои политические предпочтения, если получают какую-то негативную информацию об источниках финансирования выбранной ими партии. Об этом свидетельствует опрос, проведенный с 6 по 12 марта Фондом «Демократические инициативы» совместно с Киевским международным институтом социологии. «Мы задавали вопрос: “Если бы вы знали об источниках поступления средств на избирательную кампанию партии или кандидата, могло бы это повлиять на ваше решение относительно их поддержки?”. Только для 14 % эти факты оказались бы существенными, для 30 % они бы повлияли на выбор, но не существенно, а для 38 % – не повлияли бы вообще», – прокомментировала результаты опроса директор Фонда «Демократические инициативы» И. Бекешкина.

На вопрос «Где партии и кандидаты в нардепы берут деньги на избирательную кампанию?» ответы распределились так: они привлекли собственные средства членов своих семей – 13 % респондентов привлекают собственные средства на предвыборную кампанию и средства членов своих семей, что это деньги олигархов – убеждены 48 %, это деньги государства, которые использовались в избирательной кампании – считают 52 % опрошенных, это вклады граждан, которые поддерживают их, – считают 13 %.

Социолог также сообщила, что 5 % граждан расстались бы с определенной суммой денег в фонд партии или кандидата при условии, что в случае избрания кандидата получают в ответ какую-то услугу (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 6.04).

ЕКОНОМІКА

Оборот роздрібної торгівлі за січень – лютий 2013 р. становив 117,5 млрд грн, що у порівняних цінах на 14,8 % більше, ніж за аналогічний період 2012 р. Про це говорять основні показники у сфері внутрішньої торгівлі, оприлюднені Держстатом.

Роздрібний товарооборот підприємств, що займаються роздрібною торгівлею, за січень – лютий 2013 р. становив 59,7 млрд грн (на 12,4 % більше, ніж у січні – лютому 2012 р.). Роздрібний товарооборот фізичних осіб-підприємців і розрахункові дані щодо продажу товарів на ринках становить 57,8 млрд грн.

На одну особу роздрібний товарооборот підприємств сфери за січень – лютий 2013 р. становив 655,1 грн (*Урядовий портал* (www.kmti.gov.ua). – 2013. – 8.04).

Вартість природного газу для України в березні 2013 р. знизилася на 3,1 дол. за 1 тис. куб. м, або на 0,7 %, порівняно з лютим 2013 р. і становила 416,6 дол. за 1 тис. куб. м. Про це повідомив Департамент розвитку реального сектору економіки Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, передає УНН.

«Середня митна вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час введення на територію України в березні 2013 р., становила 416,6 дол. США за 1 тис. куб. м», – ідеться в повідомленні відомства.

Нагадаємо, що в січні 2013 р. середня митна вартість газу для України становила 426,16 дол. за 1 тис. куб. м, а в лютому 2013 р. – 419,7 дол. за 1 тис. куб. м.

Крім традиційного імпорту російського природного газу, Україна з листопада 2012 р. почала отримувати природний газ з Європи за контрактом з німецькою RWE.

Як повідомлялося раніше, Верховна Рада в липні 2012 р. прийняла закон, згідно з яким МЕРТ із початку 2013 р. має щомісячно, до 10 числа, публікувати середню митну вартість імпортного газу за минулий період. Відповідна цифра приймається як фактична ціна газу, що видобувається в Україні, при обчисленні плати за надкористування (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.04).

Украина получит от Японии 3,8 млрд грн по Киотскому протоколу.

Украина и Япония согласовали около полутысячи проектов, которые будут реализовываться за средства, полученные от продажи квот на выбросы парниковых газов в рамках обязательств по Киотскому протоколу. «По состоянию на 1 апреля, с японской стороны по Договорам продажи единиц установленного количества согласовано 536 проектов в 24 регионах страны», – сообщил министр экологии и природных ресурсов О. Проскуряков. Стоимость этих проектов составляет 3,8 млрд грн, из которых 571 млн грн уже профинансировано.

По его словам, 529 проектов по теплоснабжению объектов социальной сферы будут завершены до 1 сентября 2013 г., а остальные крупные проекты – в 2014 г. В рамках этих проектов также планируется осуществить замену существующих патрульных машин Министерства внутренних дел на автомобили с гибридной силовой установкой. До конца сентября планируется передать МВД 1220 таких машин.

Напомним, продажа квот на выбросы парниковых газов принесли Украине в 2010–2011 гг. 4 млрд грн. Однако в конце 2011 г. участие страны в Киотском протоколе было приостановлено за нарушения правил отчетности о выбросах. Украина была снова включена в Киотский протокол в первом полугодии прошлого года (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 8.04).

Эксперты констатируют, что с начала года Национальный банк Украины практически только покупал валюту, а не продавал ее, т. е. влиял на рынок лишь опосредованно (<http://ubr.ua/finances/exchange-market/nbu-pereshel-na-gibkii-valutnyi-kurs-eksperty-220542>).

«Официальные данные валютных интервенций НБУ по итогам I квартала 2013 г. свидетельствуют, что регулятор фактически самоустранился от интервенций на валютном рынке. Теперь он если и занимается валютными операциями, то только с евро, и при этом не только продает, но и покупает. На курс

же американского доллара он никак не влияет. На данный момент курс доллар/гривня это то, что называют гибкий курс, когда курс образуется согласно спросу и предложению. Фактически рынок живет сам по себе», – рассказывает президент Украинского аналитического центра А. Охрименко.

По его словам, сегодня рынок не испытывает дефицита в гривне, ведь остатки по корреспондентским счетам банков находятся на уровне 23–25 млрд грн. А. Охрименко добавляет, что гривни на рынке более чем достаточно, поэтому ставки по межбанковским кредитам уже давно находятся на очень низком уровне 2–3 %.

Заведующий отделом экономической и социальной стратегии Национального института стратегических исследований, кандидат экономических наук Я. Жалило констатирует, что в настоящее время на валютном рынке происходит саморегуляция при минимальном воздействии регулятора.

«Колебания курса те, что есть сейчас, меньше прошлогодних. Реально у нас фиксированного курса нет, поэтому его можно считать гибким. Тем более регулятор вмешивается в ситуацию лишь в крайних случаях, т. е. его влияние минимально», – добавляет финансист.

При этом, по его убеждению, роль Нацбанка сводится к тому, чтобы не допустить серьезного отклонения курса коммерческих банков от его официального курса.

«У нас законодательно задекларировано, что мы имеем определенный уровень отклонения курса коммерческих банков от курса Нацбанка. То, что мы сейчас наблюдаем, – это, собственно, и происходит», – резюмировал аналитик.

Напомним, что 19 марта в ходе брифинга первый вице-премьер-министр Украины С. Арбузов заявил, за последние месяцы Национальный банк Украины вмешивался в ситуацию на валютном рынке считанные разы, добавив, что сделать валютный курс более гибким, чем сегодня, НБУ объективно не может (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 8.04).

В Украине в 2012 г. инновационной деятельностью в промышленности занимались 1758 предприятий, или 17,4 %

обследованных промышленных предприятий (в 2011 г. – 1679 предприятий, или 16,2 %). Об этом сообщает Государственная служба статистики.

На технологические инновации предприятия потратили 11,5 млрд грн. Около 70 % средств было потрачено на приобретение машин, оборудования и программного обеспечения, 8,4 % – на внутренние и 2,0 % – на внешние научно-исследовательские разработки, 0,4 % – на приобретение других внешних знаний и 19,1 % составили прочие расходы.

Основными источниками финансирования инновационной деятельности являлись собственные средства предприятий – 63,9 % общего объема расходов (против 52,9 % в 2011 г.). Доля кредитов составила 21,0 % (38,3 %), финансовая поддержка государства – 2,2 % (3,7 %), средства иностранных и отечественных инвесторов – 8,7 % и 1,3 % соответственно (0,4 % и 0,3 %).

Внедрением инноваций в 2012 г. занимались 1371 предприятие (78 % общего количества инновационно активных). 704 предприятия внедряли инновационные виды продукции, количество которых составило 3403 наименований, из них 962 – машины, оборудование, приборы, аппараты. Новые технологические процессы в отчетном периоде ввели 598 предприятий. Их количество составило 2188 процессов, в том числе малоотходных, ресурсосберегающих – 554.

В 2012 г. 1037 предприятиями реализовано инновационной продукции на 36,2 млрд грн, или 3,3 % общего объема реализованной промышленной продукции (в 2011 г. в соответствии 42,4 млрд грн и 3,8 %). Реализацию продукции за пределы Украины осуществляли 332 предприятия, объем которой составил 36,9 % от общего объема реализованной инновационной продукции, в том числе в страны СНГ – 24,7 %.

Почти каждое четвертое предприятие реализовывало продукцию, которая была новой для рынка. Объем такой продукции составил 14,5 млрд грн, более половины (52,4 %) 105 предприятий поставили на экспорт. Следует отметить, что большинство предприятий в отчетном периоде (85,7 %) реализовывали продукцию, которая была новой исключительно для предприятия. Ее объем составил 21,7 млрд грн, 26,6 % ко-

торой 260 підприємств реалізували за межі України (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 8.04).

Служби автодоріг у шести областях уклали угоди на поточний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг на загальну суму 623,16 млн грн. Про це пишуть «Наші гроші» з посиланням на «Вісник державних закупівель».

Як зазначається, служба автомобільних доріг в Луганській області заплатить ДП «Луганський облавтодор» 250 млн грн.

Кіровоградська служба замовила місцевому облавтодору роботи на 191,44 млн грн.

САД у Івано-Франківській області заплатить ДП «Івано-Франківський облавтодор» 135,31 млн грн (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 8.04).

Годовые затраты на покупки в Интернете на одного украинца составляют 714 дол.

Доля інтернет-розниці України в общих об'ємах розничних продаж складає 1,5 %, однак потенціал росту незвичайно велик. Об цьому свідчать результати дослідження компанії Digital Guru.

Покупки в мережі здійснюють 14 % користувачів інтернету, в абсолютних цифрах це 2,1 млн осіб. 14 % жителів України здійснили хоча б одну покупку в Інтернеті в 2012 г. Основним бар'єром, який перешкоджає інтернет-аудиторії більш активно купувати товари і послуги онлайн є неопитність в користуванні мережею і, як наслідок, недовіра. Найбільш активними покупцями є люди, «стаж» спілкування з мережею яких складає не менше трьох-п'яти років. 85 % покупок в Україні оплачуються готівкою при отриманні.

Нагадаємо, об'єм інтернет-аудиторії України в 2012 г. перевищив 15 млн осіб. Показатель проникнення Інтернету склав 34 % (*Мінфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 8.04).

Изменения в Законе Украины «Об электроэнергетике» будут стимулировать инвесторов не импортировать оборудование, а заниматься строительством заводов по производству установок для альтернативной энергетики в Украине. Об этом заявил эксперт Института энергетических стратегий Ю. Корольчук. Закон Украины «О внесении изменений в Закон Украины «Об электроэнергетике» относительно стимулирования производства электроэнергии из альтернативных источников энергии» вступил в силу с 1 апреля 2013 г. Изменениями предусмотрено, что для объектов электроэнергетики, производящих электроэнергию из альтернативных источников, «зеленый» тариф будет применяться при условии соблюдения правила «местной составляющей» – производства 30–50 % оборудования для ветровых, солнечных, биогазовых и других электростанций в Украине.

Эксперты высказали мнение, что Украина использует опыт стран, которые уже давно используют местную составляющую. Ввозные пошлины на импортное оборудование действуют в Аргентине и Бразилии. В США действует пошлина на оборудование из Китая в размере от 30 до 255 %. В Канаде и Турции действует правило, что не менее 60 % стоимости проекта должно быть произведено на месте.

В 2012 г. энергосистема Украины выработала 198,1 млрд кВт/ч электроэнергии, что на 2,1 % больше, чем в 2011 г. Наибольшее увеличение установленных мощностей по итогам 2012 г. продемонстрировали ветроэлектростанции (ВЭС) – в 2,2 раза (на 141,5 МВт), до 262,8 МВт. Солнечные электростанции (СЭС) – в 1,7 раза (на 130,3 МВт), до 317,8 МВт. Солнечные электростанции (СЭС) также нарастили производство электроэнергии более чем в 10 раз – с 30,1 млн кВт/ч в 2011 г. до 333,6 млн кВт/ч в 2012 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 8.04).

С 6 апреля оформление билетов на поездку железнодорожным транспортом в Украине (кроме пригородных и ре-

циональных поездов) осуществляется с внесением в проездной документ фамилии и имени пассажира, но удостоверяющий личность документ нужно предъявлять только при посадке. Министерство инфраструктуры заявило, что основной причиной введения именных железнодорожных проездных билетов является поэтапный переход на электронные билеты и для предотвращения случаев незаконной перепродажи проездных документов посторонними лицами (*Українформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 6.04).

Несмотря на аномальные природные условия конца марта подавляющее большинство плодовых, ягодных и виноградных насаждений в Украине находятся в хорошем и удовлетворительном состоянии. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

«По информации Института садоводства УААН, подавляющее большинство плодовых и ягодных насаждений в Украине сейчас находится в хорошем и удовлетворительном состоянии. А незначительные повреждения цветочных почек яблонь, груш, персиков, черешни, слив и вишен не вызывают беспокойства. Кроме того, по информации Института им. В. Е. Таирова (Одесская область), и виноградные насаждения не имеют значительных повреждений почек и лозы», – отметил Н. Присяжнюк. По словам Н. Присяжнюка, в этом году при благоприятных погодных условиях украинцы получают достаточно отечественных фруктов и ягод (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 8.04).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В Україні в березні 2013 р. було вироблено 3,223 тис. автотранспортних засобів, що на 59 % менше в порівнянні з березнем 2012 р. Про це йдеться в попередніх даних Асоціації автовиробників України «Укравтопром». Як повідомляється,

зокрема, випуск легкових авто в Україні в березні впав на 58 % – до 2,979 тис. штук проти березня 2012 р.

Виробництво комерційних автомобілів становило 115 штук, що на 68 % менше в порівнянні з березнем минулого року. Обсяг виробництва автобусів в першому весняному місяці становив 129 штук, що на 56 % менше проти аналогічного періоду 2012 р.

Згідно з даними, обсяги виробництва «Запорізького автомобілебудівного заводу» скоротилися на 30 %. Падіння виробництва на заводах корпорації «Богдан» досягло 88 %; «Чернігівський автозавод» зменшив виробництво в 14 разів; негативний показник і на «БАЗ» – 53 %. Випуск продукції на КрАСЗ впав в 1,8 раза; не краща ситуація і на «Єврокар» – падіння у 2,7 раза; дворазове зниження виробництва зафіксовано на «Черкаському автобусі».

Усього в I кварталі 2013 р. в Україні було вироблено 6,974 тис. транспортних засобів, що в 2,7 раза менше в порівнянні з I кварталом 2012 р. (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 7.04).

Государственные шахты в I квартале получили 3,7 млрд грн убытка от выпуска товарной продукции, говорится в отчете Министерства энергетики и угольной промышленности. При этом из госбюджета на частичное покрытие расходов по себестоимости угля за этот период было выделено 3,2 млрд грн.

«По итогам января – марта текущего года фактическая себестоимость 1 т товарной угольной продукции – 1430,1 грн, что по сравнению с январем – мартом 2012 г. больше на 120 грн (на 9,2 %)», – отмечается в отчете.

Напомним, ранее сообщалось, что 80 % государственных шахт Украины убыточны из-за высокого износа основных фондов, неблагоприятных условий залегания угля и его низкого качества. Из-за этого дотирование угольной отрасли составляет 10–13 млрд грн в год (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 8.04).

Низкая инфляция, которая наблюдается в Украине в этом году, свидетельствует о проблемах в экономике. Такое мнение выразил исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко в комментарии «Коммерсанту-Украина». «Мы видим охлаждение экономики. На фоне все еще растущих доходов население неуверенно смотрит в будущее, а поэтому не склонно к значительным тратам, предпочитая хранить средства на черный день. Данные настроения не способствуют оживлению экономического роста в стране, поэтому такая низкая инфляция вовсе не является поводом для гордости», – отметил экономист.

С его мнением согласен руководитель аналитического департамента SP Advisors В. Ваврищук. «Хотя Госстат фиксирует двузначные темпы роста розничного товарооборота, микроданные этого не подтверждают. Предприятия считают за счастье хотя бы достижение показателей прошлого года. Таким образом, действие фактора внутреннего спроса, обеспечившего в прошлом году рост ВВП, теперь будет гораздо слабее», – заявил он.

Напомним, инфляция в марте была нулевой. За три месяца текущего года она составила лишь 0,1 % (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 7.04).

Экономика еврозоны снизилась в I квартале на 0,6 %. Это окончательные данные, в предварительном отчете сообщалось о снижении показателя также на 0,6 %.

Рецессия в Европе продолжается, и это, надо сказать, ни для кого не может стать сюрпризом. О негативных тенденциях говорят и официальные лица, в частности в четверг глава ЕЦБ Марио Драги также сказал, что экономические процессы в еврозоне идут из рук вон плохо, а ждать позитивных сигналов раньше второй половины года не стоит.

Вышедшая статистика влияния на ход торгов не оказала. Фондовые индексы Европы торгуются в легком минусе. Снижение в пределах 0,3 %.

На долговом рынку покупки наблюдаются в бумагах периферийной Европы. Инвесторы продолжают «охоту на проценты». Для этого у них есть все основания. Вчера Испания провела аукцион, на котором была зафиксирована минимальная доходность за несколько лет (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 8.04).

Паливно-енергетичні компанії Європи закриють 10 % від загальної кількості нафтопереробних заводів до кінця 2020 р.

Як повідомляється, причини – скорочення загального обсягу попиту на автомобільне паливо і збитковість підприємств.

Згідно з попередніми прогнозами з 104 НПЗ у Європі до кінця цього десятиліття будуть закриті принаймні 10 підприємств. В основному це стосується НПЗ у Франції, Італії, Чехії та ряді інших країн.

Одна з головних причин кризового стану нафтопереробної галузі у Європі – це різке скорочення попиту на енергоносії і бензин. За оцінками Міжнародного енергетичного агентства (МЕА), у цьому році загальний попит на нафту в Європі досягне свого мінімального рівня з 1994 р.

Також відзначається досить помітне зниження в споживанні автомобільного палива. Так, в Італії в лютому цього року попит на бензин впав до свого мінімального значення за майже 10 років.

Проблема ускладнюється тим, що багато НПЗ (більше 50 %) були побудовані незабаром після Другої світової війни і в основному були спроектовані на виробництво бензину. Однак сьогодні основну роль у структурі автомобільного палива в Європі відіграє дизельне паливо: на його частку припадає 75 % від загальних потреб регіону.

Багато європейських нафтопереробників опинилися в непростій ситуації. Їм доведеться або інвестувати досить значні кошти в модернізацію діючих НПЗ, або закривати збиткові підприємства. Цілком можливо, що НПЗ швидше віддадуть перевагу вийти з гри, ніж будуть продовжувати нести збитки по бізнесу в нафтопереробному сегменті і збільшувати своє боргове навантаження, займаючи кошти для модернізації ви-

робництва в умовах рецесії в Європі і досить бляклих перспектив майбутнього енергоживання в регіоні (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 7.04).

Португалія повинна виконати свої обов'язки перед міжнародними партнерами і провести програму скорочення витрат в відповідності з погодженим раніше планом. Такую позицію висказав міністр фінансів ФРН В. Шойбле в інтерв'ю баварському радіо. Таким образом В. Шойбле отреагував на рішення Конституційного суду Португалії, згідно з яким чотири з дев'яти заходів пакету фінансової консолідації, передбаченого бюджетом на 2013 г., не відповідають Конституції країни. Річ йде про заходи, призначені зекономити близько 900 мільйонів євро в бюджеті на поточний рік, які всі 13 судей визнали незаконними.

За словами міністра, уряду Португалії слід відповісти на це рішення Конституційного суду новими заходами економії. При цьому німецький міністр підтримав спробу уряду країни здійснити кроки в цьому напрямку. «Португалія в останні роки досягла суттєвого прогресу в питанні програми фінансової консолідації. Країна скоро зможе отримати доступ до фінансових ринків, якщо не зупиниться на досягнутому і відповість належним чином на рішення Конституційного суду», – сказав політик.

Нагадаємо, 6 квітня 2013 г. Конституційний суд Португалії виніс рішення, згідно з яким половина заходів, передбачених в пакеті фінансової консолідації, передбаченому бюджетом на 2013 г., не відповідає конституції країни.

Раніше повідомлялося, що Португалія не зможе виконати програму фінансової консолідації в обумовлений з Євросоюзом термін. В зв'язі з цим в середині березня 2013 г. Єврокомісія (ЕК) повідомила, що готова висунути пропозицію надати країні ще один рік для виконання цільових показників, передбачених програмою скорочення бюджетного дефіциту і погоджених з міжнародними кредиторами.

В мае 2012 г. министры финансов еврозоны одобрили пакет финансовой помощи Португалии на общую сумму 78 млрд евро. Две трети из этой суммы будут выделены странами Европейского Союза, одна треть – Международным валютным фондом. Средства выделяются на условиях мер жесткой бюджетной экономии в Португалии.

Португалия переживает нелегкие времена. Международные кредиторы прогнозировали, что в 2013 г. экономика страны сократится на 1 %. Однако позже ЕК сообщила, что ожидает сокращения экономики страны на 1,9 %. Безработица в Португалии бьет все рекорды: по последним данным, ее уровень составляет 17 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>), – 2013. – 8.04).

Из базы данных Банка Кипра пропала важная информация о финансовой деятельности организации в период, предшествовавший банкротству. Пробелы были выявлены в ходе анализа, проводимого независимым агентством Alvarez & Marsal по поручению правительства страны.

Полномасштабное расследование финансовой деятельности, приведшей к банкротству, стало одним из условий получения Кипром кредитов от ЕС и МВФ. Хотя официальные итоги доклада еще не опубликованы, выдержки из него уже просочились в кипрскую прессу. Как сообщается на сайте издания *Syprus Mail*, информация, предоставленная Банком Кипра, была неполной, а на некоторых компьютерах было обнаружено программное обеспечение, предназначенное для удаления архивов. Также нашли признаки массовой зачистки базы данных за 2007–2010 гг.

Пока неясно, было ли исчезновение данных преднамеренным или произошло в результате ошибки. Теперь агентство займется изучением финансовой деятельности второго по величине банка страны, Laiki, который вскоре будет присоединен к Банку Кипра. В настоящее время на Кипре действуют бессрочные ограничения на вывоз капитала, невиданные доселе в еврозоне. Существуют опасения, что как только эти ог-

раничення будуть сняты, богатые вкладчики ринуться переводить свои деньги за границу.

Теперь для оздоровления финансовой системы правительство намерено списать от 40 до 60 % крупных (свыше 100 тыс. евро) вкладов в Банке Кипра и банке Laiki. За счет этих средств Никосия рассчитывает компенсировать часть потерь.

Банк Кипра, крупнейший в стране, в конце прошлого десятилетия активно скупал государственные облигации Греции, однако в результате греческого кризиса кипрская экономика недосчиталась порядка 2,4 млрд дол. Помимо покупок Банком Кипра греческих облигаций сотрудники агентства изучают финансовые операции кипрских банков в Румынии и России (*Електронні Вісти (<http://elvisti.com>)*. – 2013. – 6.04).

Росія на прохання Єврокомісії прийняла рішення про реструктуризацію кредиту Кіпру на 2,5 млрд євро. Про це заявив президент РФ В. Путін журналістам за підсумками робочого візиту до ФРН, передає РІА «Новости».

«Ми свій внесок вносимо в допомогу Кіпру. Наприкінці позаминулого року ми надали Кіпру держкредит в обсязі 2,5 млрд євро, і на прохання Єврокомісії ми прийняли рішення реструктурувати цей борг. Це наш реальний внесок у вирішення кіпрської проблеми», – сказав В. Путін.

Умови реструктуризації кредиту він не уточнив. Тим часом умови, що обговорювалися Росією і Кіпром на переговорах у березні, а саме: пролонгація кредиту на п'ять років і зниження ставки до 2,5 % з 4,5 %, рівносильні списанню 10 % боргу. Як відомо, раніше Кіпр не зміг домовитися з Росією про необхідну острівній державі фінансову підтримку, у тому числі й про реструктуризацію кредиту (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 8.04).